

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTA SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 25 (122)
Anul VI
21 sept. 1957

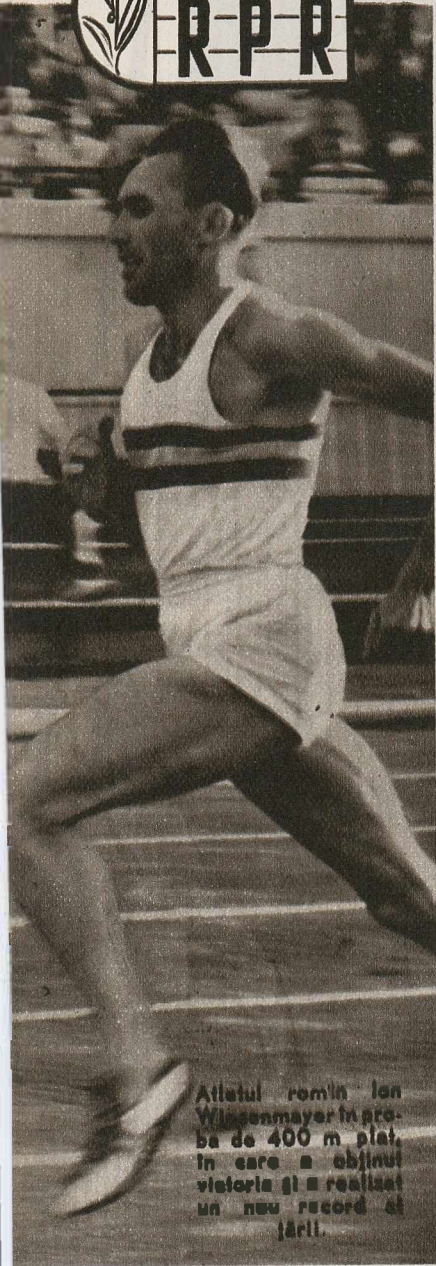
A crescut mare fetița... Anul acesta va merge la școală...
Fotografie de A. MIHAILOPOI

Biblioteca Centrală
Reșină
Mihailo Popov

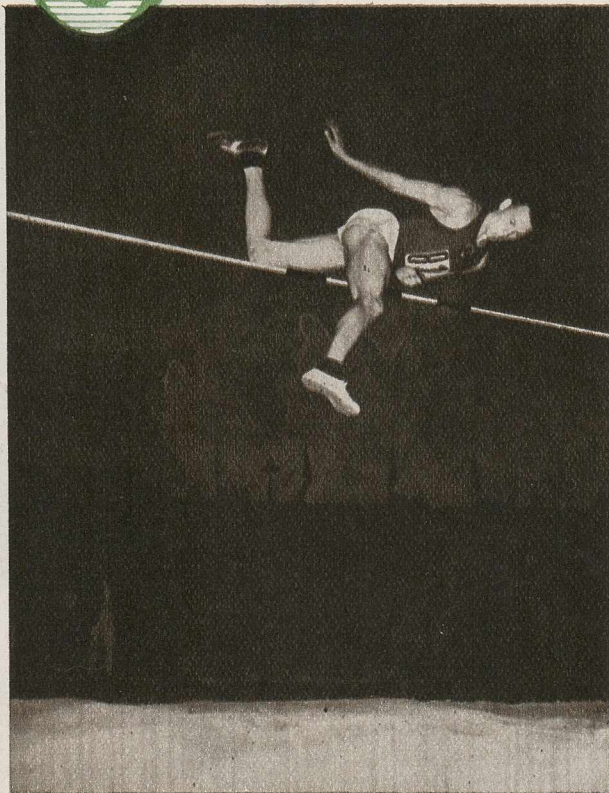
prima zi de școală

JUBILEUL A

Atletul român Ion Wilsenmayer în proba de 400 m plat, în care a obținut victoria și a realizat un nou record al țării.

Constantin Grecescu trece învingător linia de sosire, în cursa de 5.000 m plat.

↑ Vladimir Sitkin în 2,08 m.

Recordmanul lumii Ira Murchinson, cu recordmanul nostru Ion Moisa și cu dl. Emil Declerc ↓

Pentru a zecea oară, din 1948 și pînă acum, sute de atleți din cele cinci continente și-au dat întâlnire la București, pe Stadionul Republicii. La ediția jubiliară a Campionatelor Internaționale de Atletism ale R.P.R. au participat sportivi și sportive din 23 de țări. Și-au trimis reprezentanții la această frumoasă aniversare Japonia și China Populară, Uniunea Sovietică și Statele Unite, Austria și Ungaria, Cehoslovacia și Olanda... Unii au venit pentru prima oară la București, ca japonezul Shibata, americanul O'Brien, recordman mondial, egipteanul Farouk Tadros, campionul balcanic Papavasiliu (Grecia) — alții, ca sovieticii Iuri Litulev, atleta bulgară Vasilina Kolarova, sînt vechi și dragi oaspeți. Toți au fost cucerii de atmosfera de sărbătoare care a dominat pe Stadionul Republicii în toate cele patru zile de întreceri.

Printre oaspeți s-a aflat și atletul american Ernie Shelton, care a venit pentru a doua oară în țara noastră. „Voi veni oricînd, cu cea mai mare plăcere, să concurez la București — ne-a declarat cunoscutul săritor în înălțime. Am cutreierat trei continente, am văzut construcții enorme, am admirat minunate priveliști. Și totuși Bucureștiul mă atrage prin ceva aparte, prin oamenii lui cu inima deschisă, ospitalieri, veseli; ei m-au primit și anul trecut, și acum, cu multă dragoste”.

Marile concursuri atletice anuale din țara noastră se bucură de un frumos renume în întreaga lume. În legătură cu aceasta dl. Emil Declerc din conducerea Federației belgiene de atletism, care a asistat la numeroase ediții ale campionatelor internaționale de atletism, ne-a declarat: „Am auzit deseori spunîndu-se, pe cînd urmăream importante concursuri atletice din Europa, că: „e fumos; dar nu e ca la București!”

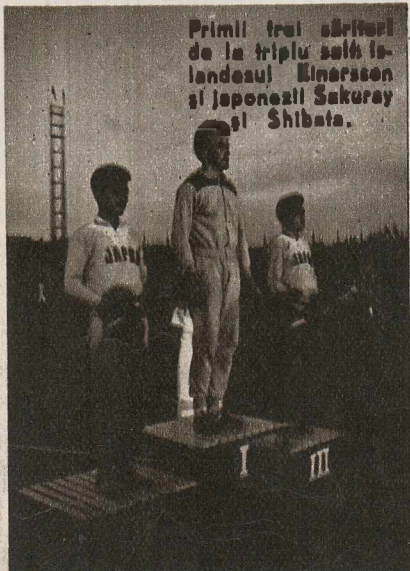
Și întrecerile au început: tribunele freamătă, crainicul anunță primele rezultate, atleții obțin frumoase performanțe. Ira Murchinson a terminat 100 m plat în 10,4 secunde, Iuri Litulev urcă primul pe podiumul învingătorilor, cu 51,6 secunde la 400 m garduri, iar olandeza Hannie Bloemhof înscrie pe tabela de marcaj 11,8 secunde la 100 m plat. Cursele în care s-au obținut toate aceste rezultate au dat spectatorilor mari satisfacții; dar nici una n-a electrizat tribunele ca cea de 5.000 de metri, în care Constantin Grecescu l-a întrecut pe campionul Uniunii Sovietice Vladimir Bolotnikov (învingătorul lui Kuț). În timpul desfășurării

Sitkin îi vorbește americanului Shelton despre performanțele obținute de săritorii sovietici.

Olandeza Hannie Bloemhof suride mulțumită, după cele două victorii (100 și 200 m plat).

Primii trei săritori de la triplu salt islandezul Einarsson și japonezii Sakuray și Shibata.

Prieteni dragi! campionul balcan Depastas (Grecia) și Zoltan Vamcs (R.P.R.)

ATLETIC

Cronometrorii în posturi.

ultimelor ture ale acestei probe tribunele vuiiau și zeci de mii de glasuri se auzeau într-unul singur: „Hai Grecescu! Hai Grecescu!”

După cursă, în vestiar, el nu se mai gândea la rezultatul probei, ci era emoționat de entuziasmul cu care a fost încurajat.

„După ce am trecut înaintea lui Bolotnikov, simțeam cum mă „poartă” tribunele. Nici nu vă închipuiți ce important este lucrul acesta pentru un sportiv! Încurajările publicului îți dau aripi și aproape că nici nu mai simți când, pentru victorie, pui în luptă și ultimele resurse fizice”.

În ziua a doua de concurs publicul bucureștean a aplaudat pe O'Brien și Krivonosov, ca și cele trei mari victorii românești obținute de Ion Wiesenmayer, Ana Șerban și Maria Diți (la primii doi și noi recorduri R.P.R.). Tot atât de mult a impresionat Parry O'Brien prin excepționala sa viteză și forță, ca și Ion Wiesenmayer prin splendida sa putere de luptă. De aceea victoriile amândurora au fost aplaudate îndelung.

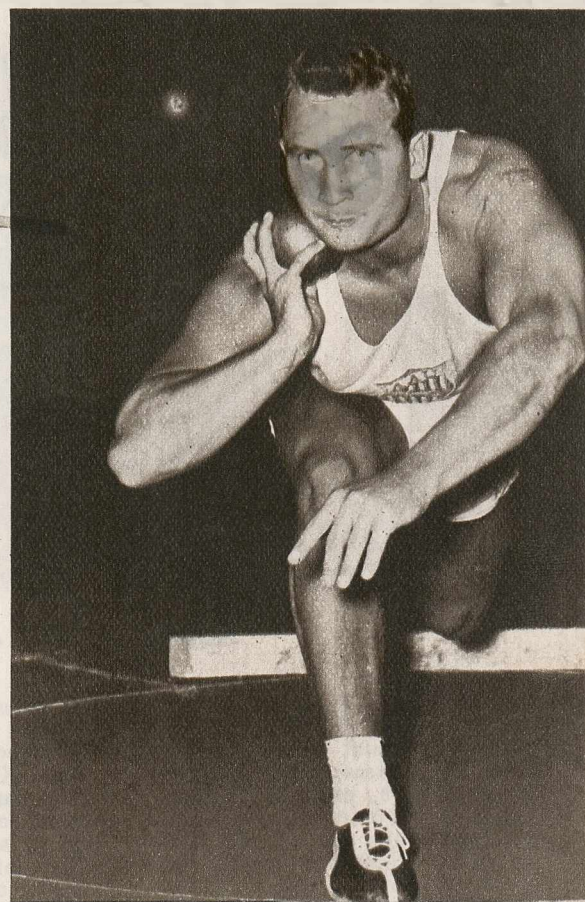
Concursul nu s-a încheiat în cea de-a treia zi, așa cum a fost programat inițial. Cu puține minute înainte de începerea probelor din „ultima” zi s-a dezlănțuit o ploaie rece de toamnă peste teren și peste tribunele înșesate de lume. Am avut atunci cea mai frumoasă imagine a marii popularități de care se bucură astăzi atletismul la noi în țară, datorită în primul rând Campionatelor Internaționale. S-a dat plecare în vreme de 10.000 m. plat (25 de ture pe pistă). Ploaia s-a intensificat, dar ea nu a reușit să cîntărească pe niciunul dintre cei 30.000 de spectatori. Cu ani în urmă, la concursurile atletice participau doar prietenii și familiile concurenților. Acum, oricine ar vedea o fotografie a „tribunelor” care înfruntau ploaia ar putea crede că a fost făcută la un mare meci din campionatul mondial de fotbal!

... S-au încheiat și întrecerile celei de-a zecea ediții a Campionatelor Internaționale de Atletism. Sub ploaia strălucită de lumină a artificielor trec, braț la braț, americani Murchinson și sovietica Taisia Cencik, japonezul Yasuhiro chinezul J Sui-tiu, grecul Depastas și atleta noastră Ana Șerban... Despre ceremonialul acesta nu s-a scris nimic în programele întrecerii. El a fost înscris numai în inimile participanților. De aceea a și plăcut atât de mult!

Fiorin ȘERBAN
Fotografii de A. LOVINESCU

Marla Diți înaintea unei noi victorii.

Recordmanul lumii la aruncarea greutății, campionul olimpic Parry O'Brien, în plină acțiune.

Se îmbrățișează doi mari câștigători: Grecescu și Bolotnikov, surprinși de fotoreporterul nostru împreună cu noul lor prieten C. Onel (Turcia).

Un aspect ce s-a putut fi des întâlnit în timpul campionatelor: manifestarea prieteniei sportivilor din diferite țări.

Își dau mâna cele două protagoniste ale probei de aruncarea greutății: Zensida Doinikova (U.R.S.S.) și Ana Coman (R.P.R.).

Pe podiumul învingătorilor Mișa Krivonosov a fost încadrat de Răscănescu și Iugoslavul K. Raclci.

Ultimii metri din maratonul câștigat de germanul L. Beckert.

Trinima oamenilor

Reportaj de Stefan HALMOS

Fotografii de S. STEFANESCU

Brigada a 7-a obține cele mai mari recolte din colectivă...

Cele ce vor fi povestite mai jos nu sînt de domeniul legendei, ei s-au întîmplat aievea; cine nu crede, să poftască aici, în acest capăt de țară, prin părțile Careiului, și să viziteze cavoul de sub biserică satului Căpleni. În acest cavou își odihnesc osemintele descendenții grofului Karoly. Cîteva secole în șir grozii Karoly au domnit prin aceste părți; ale lor erau pămînturile și satele, animalele și oamenii. Oamenii locuiau în bordeie, în care se retrăgeau iarna, ca urșii în scorburi pentru hibernare, fiindcă n-aveau ce încălța și imbrăca. În cavoul din Căpleni se odihnește și un grof pe pieptul căruia se află așezată o mică urnă. În această urnă se găsește inima iubitei sale. Fiindcă era fată din popor, groful nu a vrut să „profaneze” cavoul familiei cu un neam de sărăntoc...

Tot ce se vede în cele patru vinturi, prin părțile Careiului, era stăpînit înainte de grozii Karoly. Un singur lucru n-au reușit însă să stăpînească grozii: inima oamenilor. De aceea inima bieteii fete din popor, smulsă cu cruzime de groful Karoly pentru a fi întemnițată într-un cavou străin, a rămas ca un simbol al încercărilor stăpînitorilor de odinioară de a subjugă — ceea ce au rîvnit ei mai mult — fără să reușească: inima oamenilor.

În acest sat a luat ființă acum șapte ani una din primele gospodării colective din țară. Servitorii grofului Karoly sînt azi nu numai liberi, dar și instăriți: venitul în bani al colectivei „Înainte” din Berveni s-a ridicat anul trecut la patru milioane de lei. E o gospodărie colectivă puternică, ce numără 701 familii; tarlalele colectivei se întind pe mii de hectare; numeroase ateliere, începînd de la uzina electrică și pînă la frizerie, o puzderie de animale, unelte, mașini agricole și patru autocamioane se adaugă avutului obștească al colectivităților.

Dar din toată această bogăție, cel mai mult mi-a plăcut inima oamenilor.

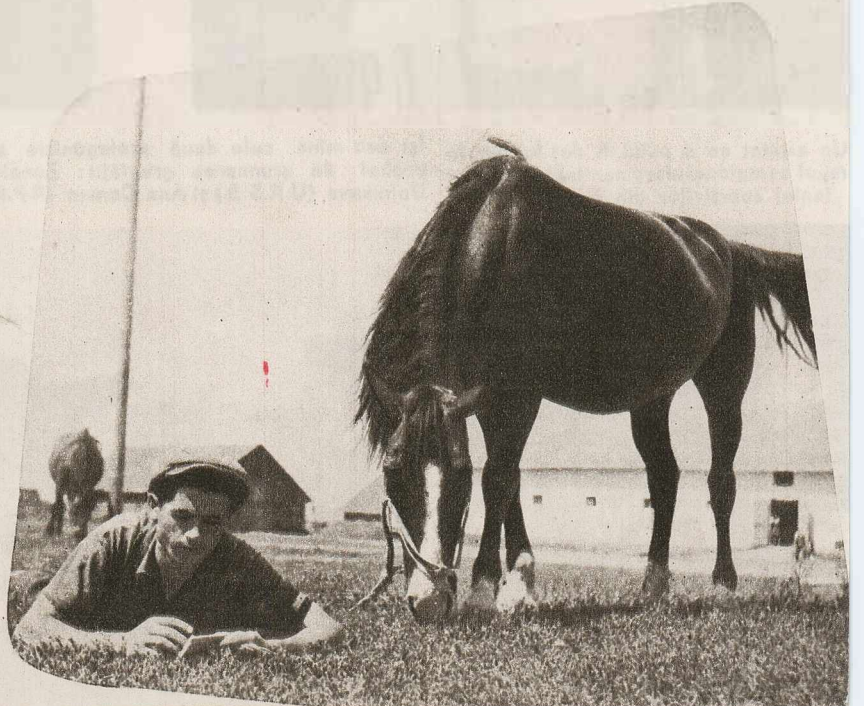
CALUL NU-I ANIMAL

Fermele moderne ale colectivei, clădite în acești ani, sînt așezate la capătul satului. Vizită la ferme nu se poate face decît cu mult înainte de ivirea zorilor, cînd animalele pleacă la muncă ori la păscut, sau seara, după ce soarele a apus și la ferme se întorc „locatarii”. În timpul zilei cite un țînc sau moșneag își mai caută ceva treburi și pe aici. Viața fermelor cunoaște însă tumultul muncii mai ales în zori și seara.

Cerul e încă spuzit de stele, luna hoinărește printre nori, dar

îngrijitorii sînt deja la ferme, unde pregătesc animalele pentru ieșire. Puțin mai tîrziu, în cumpăna zorilor, la capătul Bervenilor se

Csaki Geza a fost bădat sărac...

dezlănțuie tărăboiul de fiecare zi: 120 de cai frumoși pornesc cu căruțele, ridicînd colbul de pe drumul de țară; zeci de mînji încep să se fugărească pe cîmp; pleacă la păscut vacile de lapte, boii, taurii, bivoli negri cu coarnele mari, juncile și vițelii cu botșorul roz. Ciobanii deschid țarcurile și sute de oi se revarsă behăind pe cîmpie. Porci rototoi au pornit grohăind să răscolească cu ritul împrejurimile. Purceii țipă în boxe că le-au fost luate mamele. E un tărăboi atît de mare, că n-ai auzi nimic altceva. Stai și privești fascinat această paradă de fiecare zi.

... La ora 4 dimineața, la ferma de cai munca era în toi. Aici am aflat marea minune: calul nu e animal. Îngrijitorii curățau ieslele la lumina electrică, dădeau ovăz cailor și îi țesălau de zor.

Mi-a atras atenția un țînc scund, care în timp ce țesăla caii, muștrulua un țînc venit de la brigadă să-i ia în primire.

— Să-i spui brigadierului că nu mai pupă el cal de la mine. Ce, el nu pricepe că la șase seara trebuie să mi-l trimită înapoi?!

Puștiul își ridică privirea din pămînt și zise sfios:

— Nene Geza, nu te supăra, dar brigadierul nu și-a terminat ieri planul la căratul paielor de pe cîmp și i-a mai ținut un ceas.

Îngrijitorul se făcu roșu de minie.

— Da' ce, calul n-are plan? Ce crede brigadierul tău, de-l muncește cît pofteste? Ce-i asta? Cal sau animal?

Bineînțeles că, pînă la urmă, după muștrulua, i se dădură țîncului caii.

M-am oprit să stau de vorbă puțin cu acest îngrijitor, ca să aflu de ce nu-i calul animal.

Csaki Geza are în grijă opt cai frumoși. În fiecare zi se scoală la trei, ca să ajungă devreme la fermă. Până la 6-7 are treabă, nu glumă. Apoi pleacă și vine seara, când i se aduce înapoi caii. Îi hrănește, îi adapă, îi curăță și-i culcă pe fln proaspăt; pe urmă se duce și el la culcare, pentru ca în zori să fie din nou la fermă. Geza face în fiecare an peste 400 zile-muncă. Iar la colectiva din Berven, 400 zile-muncă e o avere. Geza a fost băiat sărac, n-a avut nici un dram de pământ. Munca a fost pentru el în tinerețe o grea povară. Dar de cînd a intrat în

Părinții au fixat ziua nunții și apoi s-a bătut pentru sănătatea și fericirea celor doi tineri.

Nunta a pornit cu toată veselie, cu nuni, cu flăcăi, cu muzică... După ceremonie, tot alaiul s-a strîns mai întii la mireasă. Aici a început petrecerea. După ora opt seara nuntașii au plecat la mire, unde se dădea masa cea mare. Petrecerea a durat pînă dimineața.

Colectivistul Krausz Iosif a avut la masa nunții sale 90 de invitați. A tăiat un porc — în cocină au mai rămas cinci. Apoi rațe, găini, pul. Mai stai să numeri în asemenea împrejurări? Mesenii au fost cin-

Atunci cînd Mitracska Iosif, secerarul organizației de partid, le-a urat tinerilor multă sănătate și fericire. Mitracska, acela care nu și-a putut săruta nevasta cînd îi făcea curte, fiindcă locuiau 22 de frați și surori într-o cocioabă...

TĂRAN SAU OM DE ȘTIINȚĂ ?

Brigada a 7-a obține cele mai mari recolte din colectivă. De aceea m-am grăbit să-l cunosc pe Bology Sandor, brigadierul de la a 7-a, să aflu cîte ceva despre secretele brigăzii. Am aflat multe lucruri interesante și-n primul rînd despre Bology, un om de vreo 54 ani.

De cinci ani brigadierul experimentează cultura sfeclei de zahăr. Încercînd diferite soiuri de semințe, de îngrășăminte chimice și aplicînd iarovizarea în fiecare an, a obținut rezultate mai bune. Pe lotul de un hectar și jumătate al echipei a II-a, anul trecut s-au scos 67 tone de sfeclă. Toamna, ogorul a fost arat și primăvara semănat cu sămînță iarovizată de 20 zile. Cum a răsărit, Bology Sandor i-a dat superfosfat. Rezultatul: recolta de mai sus. De doi ani Bology Sandor experimentează obținerea unui cartof de vară, pentru sămînță de o calitate superioară. Anul trecut s-au obținut primele rezultate îmbucurătoare. Bology a semănat cartofii imediat după secerișul secarei și a obținut cartofi de o mărime neobișnuită, de cîte jumătate și chiar trei sferturi de kilogram fiecare. Acești "uriași" au fost folosiți în această vară ca sămînță.

Tot de ani de zile, brigadierul

experimentează încrucișări de diferite soiuri de porumb. Bology Sandor a obținut un interesant soi de porumb. Pe ogoarele colectivei se cultivă soiul de porumb numit "Fister", care este de o calitate slabă. Se mai cultivă și soiul "Portugal", un porumb de calitate superioară, însă foarte mic. Prin încrucișarea acestor două soiuri, Bology a obținut un soi nou de porumb, care a moștenit calitățile bune ale ambelor.

Brigadierul nu se mulțumește însă cu ce a obținut. Anul viitor vrea să se apuce de obținerea unui soi și mai bun, prin încrucișarea "Fisterului" cu un porumb de calitate din Debrețin.

Am fost nevoit de multe ori să-l întrerup pe brigadier, cerîndu-i lămuriri asupra termenilor tehnici, care izbucneau cu nemiluita din gura lui. Uimirea mea a ajuns la culme cînd i-am făcut o vizită acasă. Nu m-a mirat nici "Medalia Muncii", nici cele două diplome ale brigadierului, ci masa lui de lucru plină de cărți și caiete și biblioteca lui impresionantă, care cuprinde cărți de specialitate, din domeniul agriculturii și biologiei. Parcă nu m-aș fi aflat în casa unui țaran. Înfașigarea camerei și toată atmosfera de aici aducea cu biroul de lucru al unui om de știință.

Cînd am ieșit se însera. M-am oprit puțin la marginea casei și fără să vreau mi-au venit în gînd figurile oamenilor pe care îi întâlnisem în Berven. Și am mai stat așa un răstimp, cu gîndul la ei și la inima lor de azi și de altădată. Apoi am plecat...

Anul acesta s-a făcut o recoltă neobișnuită de cînepe.

Am cunoscut în colectivă un om, îi spune Mitracska Iosif... E secretarul organizației de partid.

Bology Sandor, cere flectărui membru al brigăzii să muncească după metode științifice.

colectivă, munca este viața, bucuria și averea lui. Și această bucurie a sa este legată de caii pe care-i îngrijește. Cum să nu-i îngrijească ca pe ochii din cap și cum să-i socotească... animale?

— Care-ți place cel mai mult — am întrebat.

Geza și-a trecut privirea pe fiecare cal și fără să ia ochii de la ei a șoptit:

— Toți!

LA O NUNTĂ

Am cunoscut în colectivă un om, îi spune Mitracska Iosif, care nu și-a putut săruta nevasta în casa ei, fiindcă acolo locuiau împreună 22 de frați și surori. Mitracska și-a luat fata și căsătorindu-se cu ea, a adus-o în altă cocioabă (el avea numai... 11 frați), unde au continuat să mănînce plinea neagră și amară, cîștigată cu sudoare pe moșia grofului. Pe atunci căsătoriile așa erau: îți luai nevasta din cocioaba părinților ei și o duceai în cocioaba părinților tăi. Asta era toată nunta.

S-a căsătorit nu demult și utemistul Krausz Iosif. A fost o nuntă ca toate nunțile colectiviștilor, cu nimic mai deosebită. Iosif o cunoștea pe Kun Magda din anul 1950. Au lucrat în aceeași brigadă. O curtează pe față de patru ani, dar de căsătorie n-a putut fi vorba pînă acum, căci erau prea tineri.

Cu cîteva săptămîni înainte de nuntă, după obiceiul de aici, părinții lui Iosif au plecat în peșit la părinții Magdei. Iosif e un fecior chipeș, cu părul castaniu și ochii căprui; dar e, mai ales, un flăcău sirguincios: anul trecut a avut 454 zile-muncă. În ce o privește pe față, e una din min-drele Bervenilor; brunetă, cu părul lung, împletit în cozi; cînd ride își descoperă șiragul de dinți, aidoma mărghăritarelor. Și Magda are multe zile-muncă realizate în acest an.

știți cu vreo 350 litri de vin, cu must dulce și cu țuică tare ca focul. Nu mai vorbim de prăjiturile, dulciurile și uscățelele care acopereau mesele.

Într-o clipă de răgaz l-am întrebat pe mire cu ce au fost ajutați de colectivă.

Krausz Iosif m-a privit mirat:

— De ce să ne ajute? Ajutoare se dau numai în colectivele unde se cîștigă puțin. Soția mea are două brațe vrednice. Prin munca ei și-a cum-părat un dormitor bun, mobilă de bucătărie, albituri și multe altele. Mă rog, o adevărată zestre. La anul părinții ei construiesc casă, vom da și noi o mîină de ajutor și pe urmă ne vom muta în casă nouă. Ca să avem de nuntă, colectivă ne-a avansat din banii noștri — mie 2.500 lei și ei 2.000. De ajutor însă n-avem nevoie, tovarășe; nu sîntem săraci.

Toată noaptea, întreaga uliță a fost zguduită de veselia sărbătoreii, de jucători, de strigături și urări. Să nu greșim: cîteva clipe s-a lăsat o liniște adîncă.

Adevărul despre Hoover și al său FBI

Articol scris special
pentru „Flacăra”
de Albert KAHN

de cetățeni, a răspuns: „Totmai pentru această treabă eram plătit de F.B.I.”

După modelul Gestapoului

„Hoover — se spunea de obicei — a făcut din F.B.I. un Gestapo american în miniatură”. Astăzi ar fi mult mai potrivit să spunem că Gestapoul a fost un F.B.I. în miniatură. Personalul oficial încadrat în F.B.I. se ridică astăzi la 14.000 de oameni. F.B.I.-ul dispune actualmente de 52 de secții de teren și 1.200 „agenți locali” în „centrelor strategice” de pe tot cuprinsul țării. Secția de Identificare, potrivit ultimelor cifre, are în clasoare 141.231.773 amprente digitale. Cu greu ar putea fi socotită consolatoare, indiferent cât adevăr cuprinde, afirmația făcută de Hoover în cuvântul introductiv la *Istoria F.B.I.-ului*: „Oamenii noștri sînt în permanență tot atît de aproape de tine, cititorule, ca și telefonul de pe biroul tău.”

Acum cîtiva ani ziarul *St. Louis Post Dispatch* a făcut această propunere — nu lipsită de înțelepciune: „Ar fi nimerit ca Congresul să dea deoparte vechile argumente conform cărora activitatea polițienească trebuie neapărat păstrată secretă și să cerceteze, pentru a scoate la lumină, activitatea F.B.I.-ului și a șefului său atît de dornic de publicitate”.

Poate că astăzi sînt și mai potrivite cuvintele rostite în 1909 de J. Swager Sherley, reprezentant al statului Kentucky în Camera Reprezentanților, la scurtă vreme după înființarea Biroului de Cercetări. „Nu-mi aduc aminte — a spus el — din tot ce am citit în istorie, vreun exemplu de regim politic care să fi pierit din pricina lipsei unei poliții secrete; dar multe au dispărut din pricina sistemului ultrapolițist”. Sherley recomanda totala dizolvare a F.B.I.-ului. La urma urmei, s-ar putea să fie cea mai bună dintre toate soluțiile.

„spioni atomiști” și „agenți ai unei puteri străine” descoperiți de F.B.I., Whitehead lasă deoparte asemenea „măruntisuri” cum ar fi declarația vestitului fizician dr. Harold Urey, potrivit căreia soția Rosenberg n-ar fi avut efectiv posibilitatea să comită faptele pentru care au fost executați. El uită să pomenască că Harry Gold, unul dintre cei doi martori ai acușării pe a căror mărturie s-a bazat condamnarea, avea un lung trecut de mincinos psihopat; uită, de asemenea, că celălalt martor, David Greenglass — după însăși declarația soției lui — avea o „inclinație spre isterie” și era „gata să susțină un anumit lucru, chiar dacă el n-ar fi corespuns adevărului”. Whitehead afirmă foarte candid că Morton Sobell a fost „eliminat” din Mexico, deși s-a dovedit că el a fost răpit de agenții F.B.I.-ului fără știrea autorităților mexicane.

Sperjurii profesioniști

În paginile *Istoriei F.B.I.-ului*, Whitehead apără cu îndrăjire — și nu o singură dată — metoda F.B.I.-ului de a folosi informatori plătiți, pe care el îi numește totdeauna — cu multă delicatețe și folosind limbajul lui Hoover — „informatori confidențiali”. El îl citează pe Hoover: „Informatorul confidențial există de cînd există și omul pe pămînt, fiind de fapt utilizat la fiecare pas din viață... ca un mijloc de stabilire a adevărului”. Ori de cîte ori „seriozitatea” unui informator devine „indolentă” — relatează Whitehead — respectivul individ este „părăsit de F.B.I.”, iar „toate forurile interesate sînt încunoștințate”.

S-ar părea totuși că există o oarecare flexibilitate în aplicarea acestei politici, căci altminteri nu s-ar putea explica menținerea unor informatori ai F.B.I.-ului dovediți de altfel ca mincinoși notorii. Harvey Matusow n-a fost ultimul dintre aceștia, iar astăzi el execută o pedeapsă de cinci ani de închisoare (dar nu pentru jurămintele false asupra cărora a revenit, ci pentru vina de a le fi recunoscut ca mincinoase!) Cînd David Brown, un alt informator, a fost întrebabil de ce a mințit în cadrul acușărilor aduse împotriva a zeci

voi opri deci numai asupra citorva aspecte din adevărata istorie a F.B.I.-ului, pe care scribul dlui Hoover le-a omis cu bună știință.

Colecționarul de amprente

Cu sprijinul substanțial al Congresului, F.B.I.-ul a crescut vertiginos ca întindere și complexitate, mai ales către mijlocul deceniului al patrulea. Dosarele pe care Hoover a început să le întocmească încă din anii 1919-1920 au căpătat proporții impresionante. O „Secție a identificării” a ajuns repede să aibă în clasoare milioane de amprente. „Din toate ungherele Americii — a declarat Hoover cu emfază — din sate, orașe și mari metropole, ele vin și sînt strînse la Washington, unde alcătuiesc un vast indicator...”

Șeful F.B.I.-ului a înființat un laborator criminologic și a fondat Academia Națională de Poliție, menită să slujească drept „universitate pentru metodele poliției” și pentru a instrui ofițerii de poliție din toate colțurile țării. Faptul că programul de studii al academiei era destinat să instruiască studenții nu numai în vederea prinderii criminalilor, ci mai ales în vederea unor operații de reprimare a maselor, spargerii de greve și diferite forme de război civil, a fost arătat în cuvîntarea lui Hoover la o adunare a Asociației Internaționale a Ofițerilor de Poliție.

Vînătorii de comuniști

În *Istoria F.B.I.-ului*, Whitehead afirmă că în epoca postbelică F.B.I.-ul „a luat asupra-și și sarcini mai mari în domeniul securității” și că în vreme ce cu multă grijă „ocrotea drepturile cetățenești”, Hoover „a pornit pur și simplu la război împotriva partidului comunist”, care punea la cale „răsturnarea prin violență a guvernului Statelor Unite”.

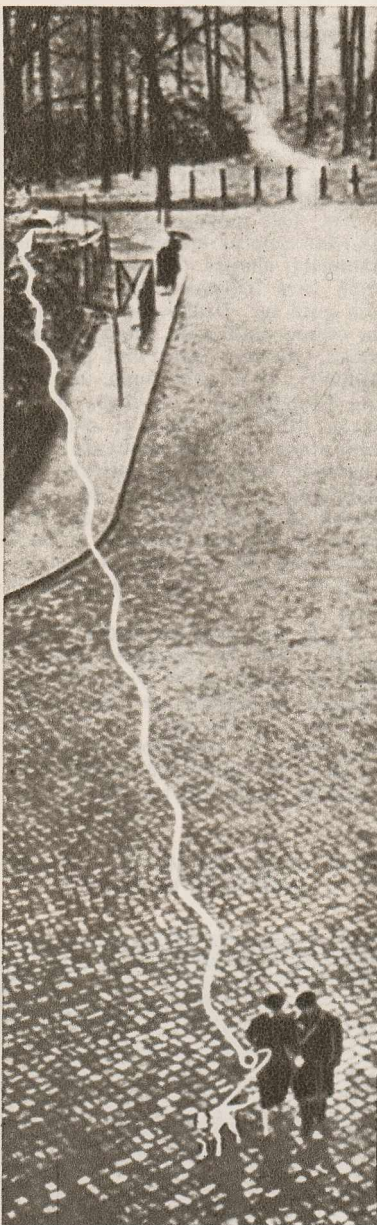
Cum stau de fapt lucrurile?

Era firesc ca în anii de neagră reacțiune a războiului rece, o organizație de poliție secretă ca F.B.I.-ul să prospere. Cînd istericele cercetări împotriva „armatei comuniste” a „roșilor” și „vînătoarea de vrăjitoare” se întindeau peste toată țara, Hoover a devenit, după expresia lansată de un articol din *Coronet*, „mastru de vînătoare”.

Cu toate acestea — lucru destul de curios — în ciuda inscenărilor spionilor lui, F.B.I.-ul n-a fost în stare să dovedească cu adevărat măcar un singur act al vreunui membru al acestei „armate comuniste”, menit să răstoarne prin violență guvernul; de fapt, nici un singur act care să aibă cel mai slab caracter subversiv. Desigur, avînd la îndemînă legi ca legea Smith, Taft-Hartley și McCarran, s-au putut inscena cu oarecare ușurință, procese întemeiate pe „dovezi” furnizate de F.B.I. și pe mărturiile mincinoase ale agenților săi, împotriva fruntașilor comuniști, a activiștilor sindical și a democraților hotărțiți.

Inscenarea proceselor Rosenberg și Sobell

Repetînd papagalicește baliverna răsufată potrivit căreia Ethel și Julius Rosenberg au fost

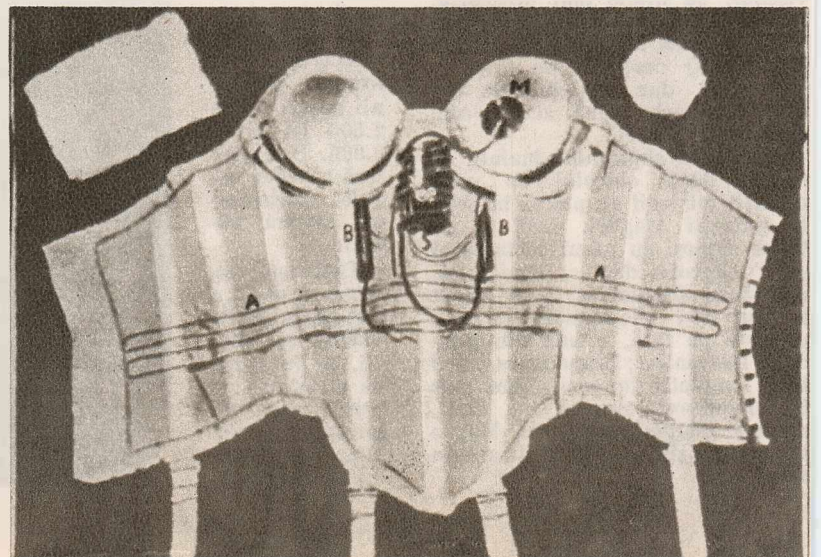

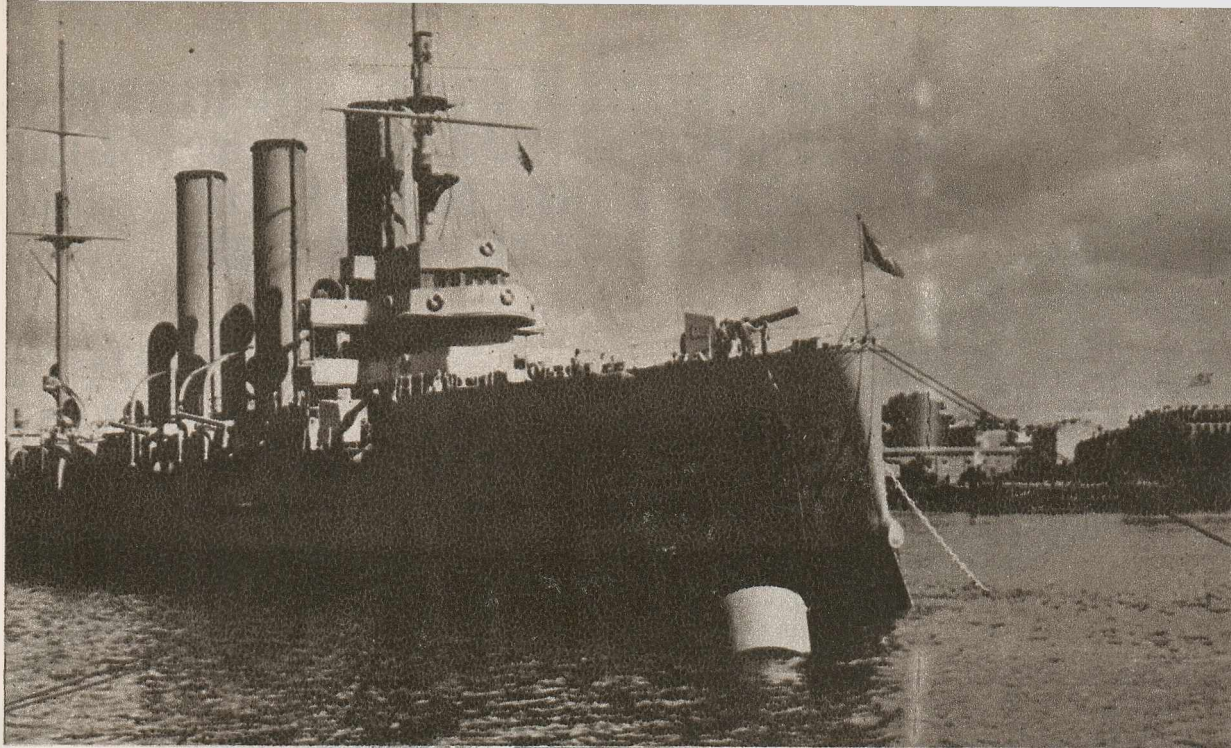
El, ca și căfelul. Strada e pustie. Deci, el poate face confidențe, fiindcă nici nu bănuiește că în poșeta doamnei se află un mic și sensibil radioemisiator, că zgarda căfelului este o antenă și că fiecare cuvînt ce-l rostește se imprimă pe banda de magnetofon din automobilul F.B.I.-ului, staționat după colțul străzii.

Istoria F.B.I.-ului este de fapt istoria Americii însăși și a luptei pentru un ideal... F.B.I.-ul reprezintă strădaniile depuse de popor pentru înfăptuirea unei forme de guvernămînt bazate pe legalitate. El este o instituție a dreptății. În asemenea cuvinte pline de evlavie își rezumă Don Whitehead, reporterul lui „New-York Herald Tribune”, tema recentei sale lucrări, *Istoria F.B.I.-ului*, o lucrare plină de nenumărate osanale la adresa poliției secrete americane — în a cărei prefață însuși șeful F.B.I.-ului, J. Edgar Hoover, dă personal asigurări cu privire la corectitudinea „plină de grijă” a cărții.

Denaturările, omisiunile și falsurile cuprinse în cartea lui Whitehead sînt atît de numeroase, încît ar fi nevoie de un alt volum numai pentru a le cataloga — fără a mai fi vorba de demascarea lor. Mă

Iată ce se poate găsi în corajul unei rochii de tip „F.B.I.”: un microfon (M), un transformator (S), două baterii (B) și o antenă de emisie (A). Purtaoarea corajului — „informatoare confidențială” — n-are decît sarcina de a sta prin preajma persoanelor urmărite, pentru a transmite convorbirile respective postului de recepție.

SALVA ISTORIEI

S-a întâmplat și cu grupul de români ceea ce în mod obișnuit se petrece cu toți vizitatorii de azi ai crucișătorului „Aurora”. Cîteva minute după urcarea pe vasul-muzeu, toți cereau să-l vadă pe Timofei Ivanovici Lipatov.

Lucrurile au decurs și decurg cam în felul următor. Intr-un colț al muzeului se află o poză veche. Înfațișînd un bărbat tînăr, îmbrăcat în obișnuita uniformă a matrozilor. Oprindu-se în fața ei, ghidul explică:

— Bolșevicul Timofei Ivanovici Lipatov, unul dintre cei care au luat parte activă la tragerea celebrilor salve din noaptea de 25 Octombrie (7 Noiembrie) 1917; în prezent e comandant adjunct al vasului; singurul dintre vechii marinari ai revoluției, care se mai găsește pe Aurora.

Acți se oprește zîmbînd. Știe ce va urma: toți cei de față vor cere să fie conduși la comandantul adjunct al vasului. Nu s-a înșelat!

— Dacă se află pe vas și nu e ocupat, va accepta, cred, invitația. Comandantul ne întîmpină prietenos și amabil.

E un bătrîn frumos, cu o ținută dreaptă, tinerească, în ciuda anilor ce-i poartă. Doi ochi albaștri, blînzi, și un surs visător. Vorbește rar, alegîndu-și cu grijă cuvintele, cu glas liniștit.

— Tovarășii sînt veniți din București. Au ținut să vă cunoască.

— A, romîni. Foarte bine. Romînii îmi plac mult.

Suride, oprindu-se aci, fără să ne deslușească totuși pricina simpatiei ce ne-o poartă. Profit de această primire călduroasă și-l rog să-mi acorde un sfert de oră.

— Veniți mîine dimineață, la 10.

Așa s-a întîmplat că a doua zi mă aflam din nou pe puntea crucișătorului. Abia urcasem pe vas, că m-am pomenit strigat din urmă:

— Unde mă cauți, tovarășe Murgu?

Îmi reținuse, așadar, nu numai figura, dar chiar și numele. Se arăta mai bine dispus, mai prietenos chiar decît îmi apăruse ieri.

— Să-ți vorbesc despre istoricul vasului? Sînt lucruri pe care bănuiesc că le cunoști... Cruciașătorul a fost lansat în 1900 și a

fost construit în șantierele navale ale Petrogradului. Lungimea 123,7 metri, lățimea 16,8 metri, tonajul 6731. A colindat lumea toată. În 1905 a participat la războiul cu japonezii. În primul război mondial a luptat împotriva flotei germane. Ei bine, toate datele acestea s-ar fi pierdut în neștiere (și dumneata nu le-ai fi însemnat acum în bloc-notes) dacă n-ar fi fost istorica lovitură de tun trasă de la prora vasului în noaptea lui 25 Octombrie 1917. Acesta a fost, după cum știi, semnalul dezlănțuirii Marii Revoluții Socialiste. Dacă în noaptea aceea n-ar fi bubuit tunul nostru, ar fi bubuit alt tun, desigur. Sau poate n-ar fi răsunit niciunul, și bolșevicii s-ar fi folosit pentru atacarea Palatului de Iarnă de alt semnal. Guvernul provizoriu trebuia oricum să cadă în noaptea aceea. Dar fiindcă s-a întîmplat așa, vasul nostru a intrat în istorie.

— Totuși, nu întîmplător semnalul revoluției a fost dat de tunul Aurorei...

— Nu întîmplător, desigur. Îmi amintesc că, înainte cu cîteva zile de începerea insurecției, Lenin ne-a întrebant cîți dintre membrii echipajului fac parte din comitetul bolșevic revoluționar. I s-a răspuns: există 42 de bolșevici și 587 marinari. Lenin a răspuns că partidul poate avea încredere deplină în toți, bolșevici sau nebolșevici; nici unul nu mai trebuie verificat. Da, în felul acesta aprecia Lenin echipajul vasului nostru.

Timofei Ivanovici Lipatov începe apoi să se intereseze de țara noastră. Dorește în special să afle cît mai multe lucruri despre viața muncitorilor și a țărănilor din gospodăriile agricole colective.

— Am stat mai mult timp pe malul Prutului. Am avut atunci ocazia să-i cunosc pe romîni. Mi s-au părut oameni de ispravă, veseli, vioi și inteligenți. Încă de pe atunci mi-am pus în gînd să vizitez România. Am citit și o carte despre țara voastră. Scrisă de Ehrenburg prin '45-'46. În ea se spune că Bucureștiul e un oraș al contrastelor. Pe străzi, alături de limuzinele cele mai moderne, se văd căruțe dintre cele

mai hodoroșite. În timp ce în saloane elegante cercuri de erudiți discută savant despre cine știe ce curent nou literar, milioane de oameni simpli nu știu să-și scrie nici numele. Desigur că acestea au rămas și la dumneavoastră de domeniul trecutului. Așa a fost și la noi pînă la revoluție. Niciunde în lume, dezmățul, trufia și opulența pe de o parte, mizeria și sclavia pe de alta n-au fost mai mari ca în Petersburgul țarist. Și cred că dacă la noi această situație a fost lichidată, nici voi nu v-ați lăsat mai pejos.

Reia după un timp de gîndire:

— Există la Ermitaj un tablou celebru. Celebru ca document al timpului: transportarea spre Petrograd a monolitului de granit pe care e așezată statuia ecvestră a lui Petru I. E iarnă. Stîncă se află așezată pe niște tîlpăligi de lemn. Corpul ei e prins în frînghii groase la care sînt înhămați... oameni. Un șir întreg de mușici, mînați de la spate cu biciul. În jur, din cupeuri elegante, domni și domnițe privesc prin lornioane spec-

← Cruciașătorul „Aurora”.

tacolul. Da, oameni adevărați înhămați la un munte! Intr-un oraș ca Petersburgul totul a fost posibil. Prințul Potemkin pierde la cărți într-o singură noapte, un întreg palat. O împărăteasă ca Ecaterina I lăsa la moarte o garderobă cu 15.000 de rochii. Ecaterina a II-a oferea favoriților ei castele, așa cum ai dăruii dumneata flori. Iar cei care nu erau mulțumiți cu aceste rînduiri erau poțitiți de cealaltă parte a Nevei, la Petropavlovsk, închisoarea din care nu a reușit să evadeze nimeni niciodată. Locul unde au fost spînzurați decembriștii și unde au fost întemnițați pe rînd Pugacev, Radișev, Cernîșevski, Dostoievski, Gorki. Pentru toate acestea și pentru multe altele a răsunit la 25 Octombrie lovitură de tun a Aurorei.

— Cruciașătorul a luat parte activă la cucerirea Palatului de Iarnă?

— La 25 Octombrie, ca și în tot timpul revoluției, echipajul a luptat cot la cot cu insurgenții. Mulți tovarășii și prieteni buni de-ai mei au murit eroic. Dar tunurile Aurorei n-au tras în zilele lui Octombrie decît o singură lovitură: cea a semnalului. Ele au amuțit pînă în 1941, cînd, demontate de pe vas, au fost instalate pentru apărarea orașului asediat de fasciști.

O singură lovitură de tun trasă în noaptea revoluției! Dar ecoul ei se mai aude și azi în toate colțurile lumii. Prefutîndeni unde cei mulți și obidiți se ridică la luptă împotriva oprîmării.

— La 7 Noiembrie toți cei din echipajul Aurorei care mai sînt în viață se vor strînge aci pe vapor. Atunci să vii să scrii. Va fi una din cele mai emoționante zile ale vieții mele. Vom retrăi atunci cu toții neuitata noapte de acum 40 de ani.

Suride. Iar la plecare îmi notează numele și... numărul de telefon din București.

— Doresc, cum ți-am spus, să vizitez România. Am fost de mai multe ori invitat acolo. Dacă vin, te caut neapărat...

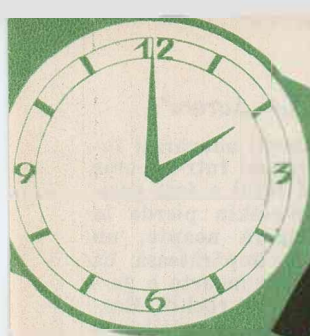
De jos, de pe chei, îl zăresc pe puntea vasului, urmărindu-mi pașii. Îmi face semn cu mîna pînă ajung departe, departe de tot.

Harie MURGU

Fotografiile autorului

Studenta Olga Petrova a venit tocmai din Vladivostok pentru a vizita cruciașătorul „Aurora”. Iată-o împreună cu comandantul adjunct Lipatov, pozînd în fața istoricului tun al vasului.

— O MAȘINĂ AȘTEAPTĂ ÎN NOAPTE — SUNĂ TELEFONUL —
CARE SÎNT INDICII? — PRIMUL CORP DELICT — CÎTEVA
PETE DE SÎNGE — O FIRMĂ CA MULTE ALTELE — TAINA
CÎNELUI DIN CURTE — DUPĂ 8 ORE.

Numai în 8 ore

Fotoreportaj de
D. TABACU și
E. IAROVICI

Pe agenda noastră ne-am însemnat o zi la întâmplare... Cîte nu se pot petrece într-o zi... Orele se scurg unele după altele și viața se desfășoară, trepidantă și intensă, în ambianța marelui oraș.

S-a făcut seara... E o seară instelată, pogorită ca o năframă peste decorul improvizat al reclamelor luminoase. Oamenii sînt veseli; își petrec orele de repaus, ca o răsplată binemeritată după o zi de muncă. Și-au lăsat treburile lor și acum se plimbă pe marile bulevarde, urmărind feeria nocturnă a orașului. Mîine în zori vor porni din nou la lucru...

Dar sînt oameni și „oameni“... Dacă marea majoritate caută să-și asigure un trai mai bun prin muncă cinstită, sînt și unii care rîvnesc la un trai de huzur dus pe spinarea altora. Sînt elemente izolate, străine societății noastre. Nevrînd să muncească, ei bagă mina în buzunarul vecinului, în vistieria statului, fură cu nerușinare bunul agonisit cu trudă de concetățenii lor. Da, sînt și dintre aceștia — și

legile țării îi pedepsesc așa cum se cuvine. Nici nu s-ar putea altfel. Pentru hoții și defraudatorii bunului comun, nici o îngăduință!...

Nu e însă totul să se proclame acest lucru. E nevoie, în primul rînd, de acțiune. Și de oamenii care s-o întreprindă. Și aceștia există. În nopțile acestea instelate, cînd dumneata, ciitorule, te plimbi liniștit pe stradă, acești oameni nu se odihnesc. Sînt cei ce lucrează în organele de miliție. Ei veghează la apărarea liniștii și avutului tău, al nostru, al tuturor cetățenilor țării... Munca lor nu este de loc ușoară... Li se cere multă abnegație, multă perspicacitate, de foarte multe ori sacrificiu și eroism...

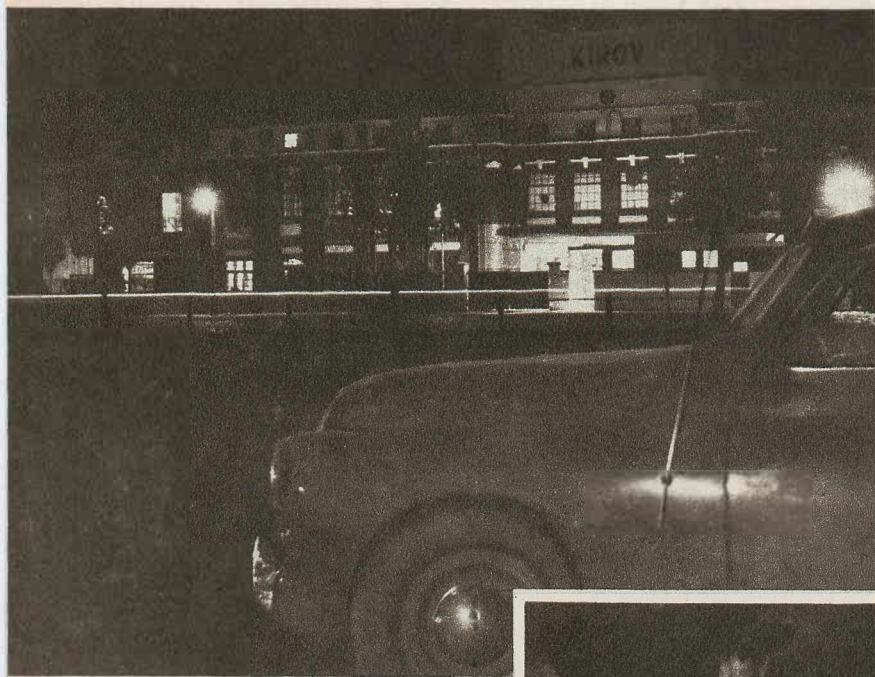
Să povestim o întâmplare culeasă din activitatea lor.

Povestea noastră începe la...

Ora 4,15... Apărătorii liniștii cetățenilor, milițienii, s-au pus la treabă. Se consultă. Își fac planul operației. La început numai simple supoziții... Dar ei nu se lasă învinși. Trebuie găsite indicii sigure de la care să poată porni la urmărirea infractorilor.

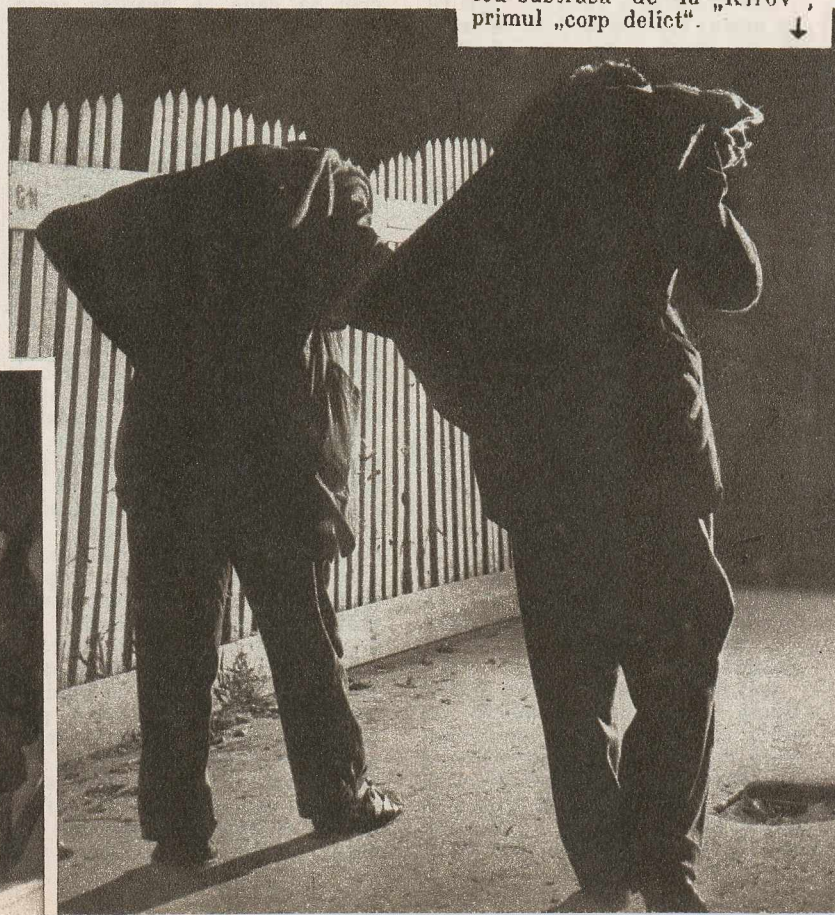
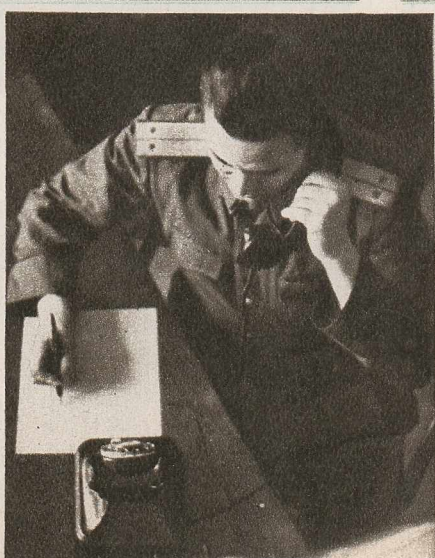

Ora 5... Între timp o mașină i-a lăsat pe infractori într-un punct al orașului. De acolo, au plecat să-și adăpostească marfa. Iată că, în revărsatul zorilor, doi oameni fug cu saci în spinare. La somația milițianului din post, au lepădat sacii și au fugit. E o parte din pielea sustrasă de la „Kirov“; primul „corp delict“.

Ora 2... O mașină așteaptă în noapte. E trasă discret, aproape de magazia fabricii „Kirov“. Ce se întâmplă oare? Dacă ar exista aici un magnetofon, s-ar putea înregistra niște zgomote curioase: un geam tăiat, scrișnetul unor foarfece...

Ora 4... Tîrr!... Tîrr!... A sunat telefonul. La o circumscripție de miliție s-a semnalat că într-un punct al orașului s-a săvîrșit o spargere. Din acest moment miliția intră în acțiune. Cum anume? Vom vedea îndată...

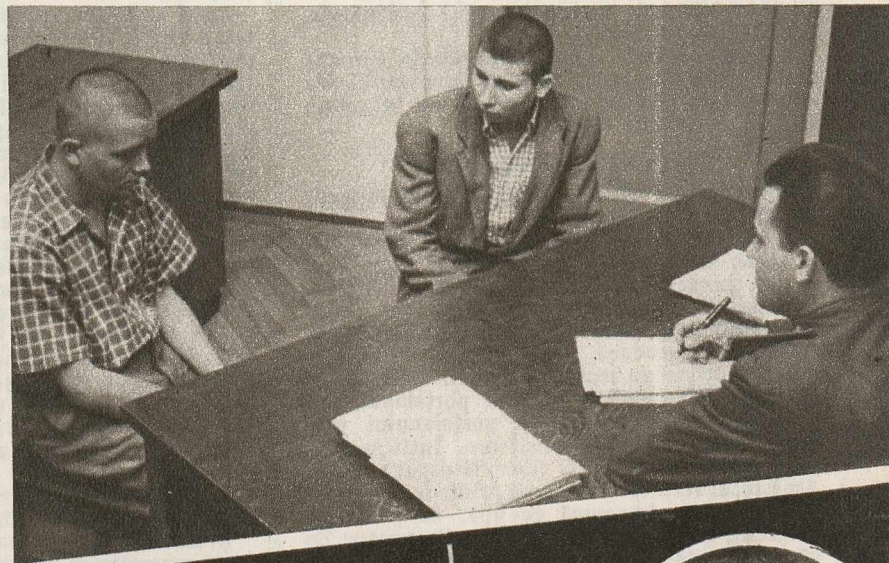
Ora 5,15... O motocicletă a Miliției a plecat spre locul spargerii. Cel dintâi indiciu fusese aflat la găsirea primului corp delict: pe unul din sacii aruncați în grabă de spărgători se afla scris: „Iordache — Tirgoviște”. La locul spargerii s-au putut afla noi indicii. Din magazia fabricii „Kirov” fusese scoasă o cantitate de piele în valoare de peste 300.000 lei... Desigur că infractorilor nu le-a fost ușor să comită spargerea. Și în graba „lucrului” unul dintre ei, spărgând geamul, s-a tăiat. Probabil că s-a șters de sînge cu o hîrtie. Anchetatorii, atenți la cele mai mici amănunte, au găsit această hîrtie. Analiza minuțioasă a petelor de sînge poate fi un prețios indiciu în descoperirea infractorilor...

Ora 7... Priviți ce inofensiv pare acest cîine. Și, totuși, e — fără voie — complicele lui Radu Ilie. Aceasta, deoarece sub cotețul lui a fost îngropată, cu puțin timp înainte, pielea furată. Radu Ilie și Leancu Dănilă au mărturisit că pielea le-au adus-o infractorii: Petre Enache, Ion Helteanu și Constantin Lepădatu.

Ora 10... Au trecut numai 8 ore de la comiterea furtului. Spărgătorii au fost aduși în fața organelor de anchetă. Acum mărturisesc totul. Oare a fost o întîmplare că au fost prinși atît de repede? Nicidecum.

Ora 6,45... Folosind indiciile descoperite cercetările au dus la cizmăria lui Radu Ilie, din strada Pasărea nr. 3. O firmă ca multe altele. Dar ce se ascunde în dosul ei? Vom vedea îndată...

Ei își vor primi pedeapsa!

SPĂRGĂTORII ȘI COMPLICII LOR

1. ION HELTEANU — După felul cum ține țigara, se vede că este „nervos”. E supărat că a fost prins. Nu are nici o ocupație. „E fără nici un căpății” — cum se spune... Nu vrea să muncească cinstit, să-și

cîștige onest pîinea. Preferă să fure, să ducă o viață ușoară...

2. ENACHE PETRE — Un fițhar înrăit în rale. O singură nedumerire mai are: „Cum naiba ne-a prins așa de repede?”

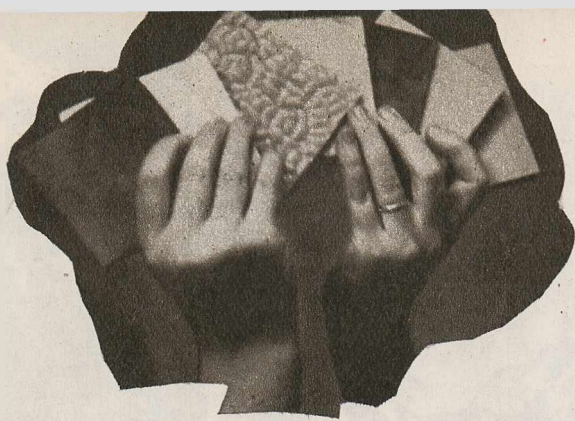
3. CONSTANTIN LEPĂDATU — Dă „din colț în colț”. El nu știe nimic. Ba, parcă își amintește... A

supravegheat locul spargerii. Nu, ceilalți sînt vinovați... În fond ce este? Un „înger”? Dar legile drepte ale țării îl vor pedepsi după faptă.

4. RADU ILIE — Tîlharul pare încă acum... Priviți i figura. Șiretenia i se citește pe față. „Să vedești, pielea o „luasem” pentru”... Dar nu

mai poate să înșele pe nimeni. Hoțul a fost prins. În fața instanței de judecată își va primi pedeapsa meritată.

5. LEANCU DĂNILĂ — „Speculant, fără ocupație și fără specialitate”. Cum s-ar spune, învîrte ce-i pică în mînă. Numai că de data asta a picat el. Iar de acum încolo, n-o să mai facă afaceri pe sub... mînal...

Plăci de diferite culori și forme, produse din noul porțelan.

MAI "TARE" CA PORȚELANUL

de Constanța COPORAN

Regret pentru dumneavoastră, distinse și drăgălașe Colombine, magnifici elefanți și diafani pescăruși din porțelan. Regret, dar trebuie s-o dezvălui: plămăda nobilă din care sînteți zămislîți a fost întrecută. Tehnica a cunoscut de curînd un nou material, mai „tare” decît porțelanul. Mai rezistent, mai ieftin, incomparabil mai ușor de fabricat: porțelanul din sticlă, realizat de inginerii romîni D. Popescu-Haș și Lungu Stelian.

Invenția aceasta e cunoscută azi în aproape toate țările europene, care au brevetat-o, iar actualmente sînt în curs formele de brevetare în S.U.A. și în Canada.

STICLA ESTE... NUMAI STICLĂ

Porțelanul din sticlă... Dar ce este, în fond, porțelanul și ce este sticla?

Dacă ar mai trăi bietul Johan Friederich Böttger, alchimistul, ne-ar putea lămuri el asupra porțelanului, căci el îi este autorul. Dramatică invenție... Într-o bună zi, unul dintre regii statelor germane îl întemniță pe Böttger, cerîndu-i să producă... aur. Bineînțeles că sârmanul Böttger nu reuși. În schimb, de-a lungul amarelor lui căutări, inventă porțelanul.

Fabricarea industrială a porțelanului este foarte complicată și costisitoare. Întîi se prepară pasta; din caolină, silice, feldspat potasic. Amestecul rezultat se macină printr-un procedeu special, apoi, împreună cu apa, dă pasta de porțelan. S-ar spune că totul ar fi aproape de sfîrșit; dar de-abia începe... Pasta trebuie ținută timp îndelungat în pivnițe speciale, unde, dospindu-se, capătă proprietățile necesare fasonării. Apoi dintr-însa se modelează obiectele. Astfel modelate, obiectele sînt supuse uscării lente, apoi arse, glazurate și iar arse...

Sticla e mai puțin pretențioasă și mai puțin „complicată”. Materiile ei prime sînt mult mai ieftine: nisip, piatră de var și sodă. Topitura acestora, obținută la 1400 grade, e prelucrată prin suflare sau presare în forme speciale, apoi obiectele fasonate sînt arse în cuptoare, care le asigură o răcire lentă, evitîndu-le crăparea.

Materiile prime și procesele tehnologice utilizate conferă produselor respective calitățile și numele pe care le au. Respectiv: porțelanul... este porțelan, iar sticla este... numai sticlă.

O APARENȚĂ MODESTĂ ȘI UN UNIVERS CRISTALIZAT

Să-mi ierte sticla maliția de mai sus, dar am deprinderea sincerității. Și m-am pronunțat în absolută cunoștință de cauză. Am văzut-o, prin indiscreția microscopului, în toată „goli-ciunea” ei. Are o prezență modestă, o masă omogenă și transparentă. Am văzut la microscop și porțelanul. Este spectaculos. Parcă ar fi un păienjenis de flori de gheață încrustate pe un geam. Masa sa e împlnită de mii de cristale în chip de ace, care-i dau aspectul unui ciudat univers.

Deci cristalele ar constitui lacuna sticlei. Și, totuși, un sticlar mi-a spus o dată că și sticla are uneori cristale. Dar cristalele ei mai bine ar lipsi... Atunci cînd există, ele nu sînt repartizate uniform în masă, ci apar numai în unele porțiuni. Și cînd văd asta, sticlarii se amărăsc și spun: defect de fabricație...

ȘI, TOTUȘI, STICLA TREBUIE SĂ DEVINĂ... PORȚELAN

Atunci cum se pot împăca lucrurile? Să lăsăm sticla-sticlă și porțelanul-porțelan. Inginerii romîni au fost însă de cu totul altă părere: vom obliga sticla să devină porțelan.

A început munca. Asiduă, încăpățînată. Studiile de laborator, experimentări, examene microscopice, roentgenografice, probe pe scară semi-industrială... Și, în sfîrșit, într-o bună zi, miracolul s-a împlinit: pentru prima oară în lume, la București a fost obținut porțelan din sticlă!

Dar cum a fost posibil? Ei, bine, în fabricarea porțelanului a fost adoptat procedeu de fabricării sticlei. Bineînțeles, cu remanieri.

Articolele fasonate din topitura de sticlă nu mai suportă procedeu obișnuit de recoacere. Ele sînt supuse unui tratament termic special. Și, în timpul acestuia, sticla cristalizează integral. Structura ei devine analoagă cu a porțelanului. Sticla devine porțelan.

VĂ PREZINT PORȚELANUL DIN STICLĂ

S-a realizat, deci, porțelan din sticlă. Dar ce fel de porțelan este acesta? Iată o curiozitate legitimă și o întrebare firească pe care mă simt dator să vi le satisfac.

Să vă prezint porțelanul din sticlă. Calitatea lui este mult superioară calității porțelanului obișnuit. Rezistențele mecanice ale noului porțelan sînt, de asemenea, mult mai mari. Cîteva date: la întindere el rezistă la peste 1000 kg/cm², la încovoiere — 1500 kg/cm², iar la compresiune rezistența sa atinge 7000 kg/cm². Și rezistența lui la șoc dinamic este mare. Ea o depășește de 2-3 ori pe cea a porțelanului obișnuit.

Noul porțelan prezintă încă multe alte avantaje. Astfel, construirea și utilizarea unei fabrici pentru producerea sticlei (și deci a noului porțelan), necesită investiții de 3-5 ori mai reduse decît construirea și utilizarea unei fabrici pentru porțelan propriu-zis. Apoi, în ce privește țara noastră (și cred că și multe alte țări), ea dispune din belșug de materiile prime necesare fabricării noului produs. De altfel, în cursul acestui an, la una din fabricile de geamuri din R.P.R. se va trece la fabricarea pe scară industrială a porțelanului din sticlă.

Ce se va putea fabrica din noul porțelan? O gamă foarte largă de produse. Articole tehnice și electrotehnice de joasă tensiune, diferite materiale pentru construcții, printre care cele pentru placat pereți și pardoseli, articole de menaj cu o rezistență superioară și multe alte articole de larg consum.

În sfîrșit, putînd fi realizat în orice culoare, în orice nuanță sau cu aspect marmurat, deosebit de frumos, noul porțelan va putea fi folosit și la confecționarea bibelourilor.

Și atunci, draghele mele Colombine, dragi elefanți, magnifici și diafani pescăruși, vă voi vedea replămădiți și renăscuți. Veți fi mai puțin nobili ca origine, e drept, dar mai viguroși, mai nostimi și — hai să fiu prozaic, dar practică — mai ieftini. De cinci ori mai ieftini!

În laboratorul Institutului de Cercetări pentru industria materialelor de construcție. Inventatorii porțelanului din sticlă încearcă rezistența noului produs.

Mihu DRAGOMIR

Cîntec vechi

Frăgezime străveche, domoală
și sălbatică zbatere-n noi,
ca o iie de foc, muzicală,
peste sîni feciorelnici și goi...

Ai crescut ca o flăcădă iute
din poieni și-arături românești,
ani trecură cu mii și cu sute
ca mai simplu și sfînt să-nfloresci.

Am umblat bîrdganele tale
și cu cîit te cunosc — te aștept.
Rupi din mine cu gheare de jale
și-mi sădești înc-o inimă-n piept.

Poate Dundrea și-e surioară
și cumnat și-e baltagul tăios,
frățiorule, cîntec de țard,
glas străvechi, ciobănesc, dureros.

Urcă-n tine un vaier de care,
sînt un foșnet de lotci și păduri,
trec sălbaticii flăcăii călare,
bate-un clopot și sînd securi,

cucuvea este foamea în tindă
peștorii se-azvîrle ca-n zbor,
babe fac de descîntec, s-aprîndă
de iubit, sau de ură, sau dor.

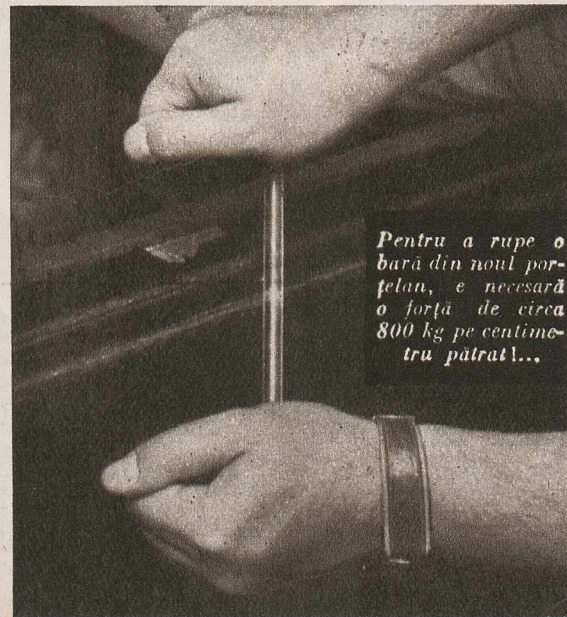
O, tu oîntec năprasnic și dulce
clocotînd de nădejde mereu,
în ce vîrste-ai crescut, de răscruce,
lîngă vatra poporului meu?

Treci prin vreme și-aduni ca-ntr-o gîlăstră
nemurirea vieții de-o zi,
și vei duce și zbaterea noastră
căt-re-un secol cînd nu vom mai fi.

O, și-n tine es aprig va bato
tactul inimii noastre fierbinții!
Cîit de mîndru-ai să urci mai departe,
cîit de mîndru-ai să fii de părinți!

În vîrtoajă și-n struna ta lînd
vei doîni despre falnicii ani
cînd fișnit-a o roșie lumină
peste neamul străvechi de ciobani.

Doar trecutul atunci va mai geme,
printre tunet și goapță de brazi...
Te aud tot mai clar peste vreme,
frățiorule, cîntec de azi!

Pentru a rupe o bară din noul porțelan, e necesară o forță de circa 800 kg pe centimetru pătrat!...

POEMUL

care a înfrînt flota războinică

de Kristlun E. ANDRÉSSON
scriitor islandez

Islandezii știu să savureze vraja poeziei. De-a lungul veacurilor, ei au creat nenumărate legende slăvind puterea magică a versului. În multe din aceste legende apare zeul păgîn Odin, despre care se spune că ar fi lăsat moștenire rapsozilor islandezi o forță poetică miraculoasă, avînd deseori un rol covârșitor în istoria milenară a micului popor insular. În țara mea, poezii învestiți cu „harul lui Odin“ se numesc kraftaskáld. Iar potrivit legendei strămoșești, versurile lor și-ar exercita puterea în împrejurări dintre cele mai diferite. Cînd, bunăoară, un kraftaskáld, îndrăgostit de o tînără preafrumoasă, dorește ca ființa visurilor lui să-i răspundă cu aceeași inflăcărare, el îi strecoară sub pernă madrigalul pe care i l-a închinat. Iar atunci cînd rapsodul este cuprins de mînia răzbinării, fiecare vers al poemului său e străbătut de ura aprigă ce cheamă urgia nenorocirilor asupra vrăjmașului. De aceea se spune în popor că cei ce dețin puterea magică a poeziei ar fi în stare să atragă de partea lor chiar și forțele naturii.

Poezia islandeză și-a păstrat

pînă în zilele noastre puterea ei magică și tocmai pentru că s-a inspirat mereu din viața poporului, după cum veți vedea și din cele de mai jos, ea continuă să aibă o înfrînare pozitivă în viața și lupta islandezilor.

După cum se știe, Islanda, împotriva voinței marii majorități a poporului ei, este membră a N.A.T.O.-ului. Ca urmare a aderării ei la acest bloc agresiv, americanii și-au construit pe pămîntul țării mele una din cele mai mari baze aeriene, precum și o bază navală. Aceasta pentru a demonstra cu orice preț „atotputernicia“ N.A.T.O.-ului.

O dată instalați pe teritoriul islandez, musafirii nepoftiți au și programat o reprezentatie în „stil american“ a forțelor navale ale N.A.T.O.-ului. Săptămîni în șir s-a bătut toba în legătură cu „grandioasele“ manevre ce urmau să se desfășoare pe coasta de nord-vest a Islandei. Ziarele publicau „senzaționala“ știre cu litere de-o șchioapă, iar posturile de radio avertizau populația să nu se apropie de zona manevrelor.

Țarmul de nord-vest al Islandei

este foarte stîncos și abrupt; panțele repezi ale masivelor muntoși coboară aici de-a dreptul în apele reci ale Oceanului Arctic. Prin depresiunile munților din această regiune, izolată de restul țării, dar de o frumusețe impresionantă și stranie, încă nu de mult trăiau oameni. Duceau o viață aspră, luptînd din greu cu sărăcia. În ultimii ani însă, mulți dintre ei și-au părăsit pitoreștile locuri natale, pornind în căutarea unei existențe mai puțin dure. Printre acei care s-au rupt de munții austeri și de văile răcoroase atît de dragi, se afla și tînăra Jacobina Sigurdardottir, unul dintre cei unsprezece copii ai unei familii de oameni obidiți. Fata a locuit un an sau doi în Reykjavik (capitala Islandei), unde a cunoscut un flăcău de la țară, cu care s-a căsătorit curînd, plecînd apoi la ferma lui din nord-estul insulei. Astăzi ei trăiesc acolo, împreună cu cei doi copii ai lor.

Cînd — în urma mișcării populare de protest împotriva zarvei războinice „atlantice“ — tînăra soție a fermierului a aflat că manevrele navale ale N.A.T.O.-ului vor tulbura liniștea adîncă a ținutului în care s-a născut și a crescut ea, a cuprins-o o tristețe și o indignare fără margini. Mînia răzbinării a îndemnat-o să compună un poem în forma tradițională a kraftaskáld-urilor, prin care își exprima dragostea fierbinte pentru frumusețea majestuoasă a pămîntului natal și invoca plină de ură forțele naturii, zeii oceanului și spiritele munților ei dragi să-și dezlănțuie forțele împotriva vaselor N.A.T.O.-ului și să le îndepărteze de singuraticul țărm al copilăriei ei.

În fapt poemul cu acest înveliş literar făurit în stilul străvechilor legende, constituia o chemare înflăcărată la luptă contra ocupației americane.

printr-o coincidență uluitoare, forțele naturii pe care le invoca de altfel și poemul țărancei islandeze, s-au trezit pe neașteptate și, cu o furie nestăvilită, au dezlănțuit o adevărată furtună, un uragan înspăimîntător. În cursul nopții, amiralul-șef al flotei atlantice debarcase la Reykjavik. Și iată că în clipa cînd furtuna lui navă ar fi trebuit să plece spre locul stabilit pentru manevra navală, mugetul oceanului devenise atît de înspăimîntător, iar valurile dezlănțuite se năpusteau cu atîta furie pe punte, încît amiralul nici nu îndrăzni să pună piciorul pe bordul vasului, preferînd să se adăpostească mai departe în oraș... Cîteva distrugătoare atlantice au încercat să lupte cu apele răscolite pînă în adîncuri de furtună, dar, suferind avarii grave, temerarele lor echipaje n-au știut cum să le cîrmească mai repede îndărăt, spre port. Uraganul a răscolit întinsul apelor toată ziua și toată noaptea următoare. Planul manevrelor navale a eșuat lamentabil. Totuși, peste cîteva zile, ziarele descriau, cu multă fantezie și lux de amănunte, lupta navelor cu uraganul sălbatic, iar comunicatul oficial, dat pentru presa mondială, anunța că manevrele N.A.T.O. au fost înconunate de... „un mare succes“, dovadă astfel țării forțelor navale ale blocului atlantic, capabile, cîcă, să înfrunte orice atac al inamicului...

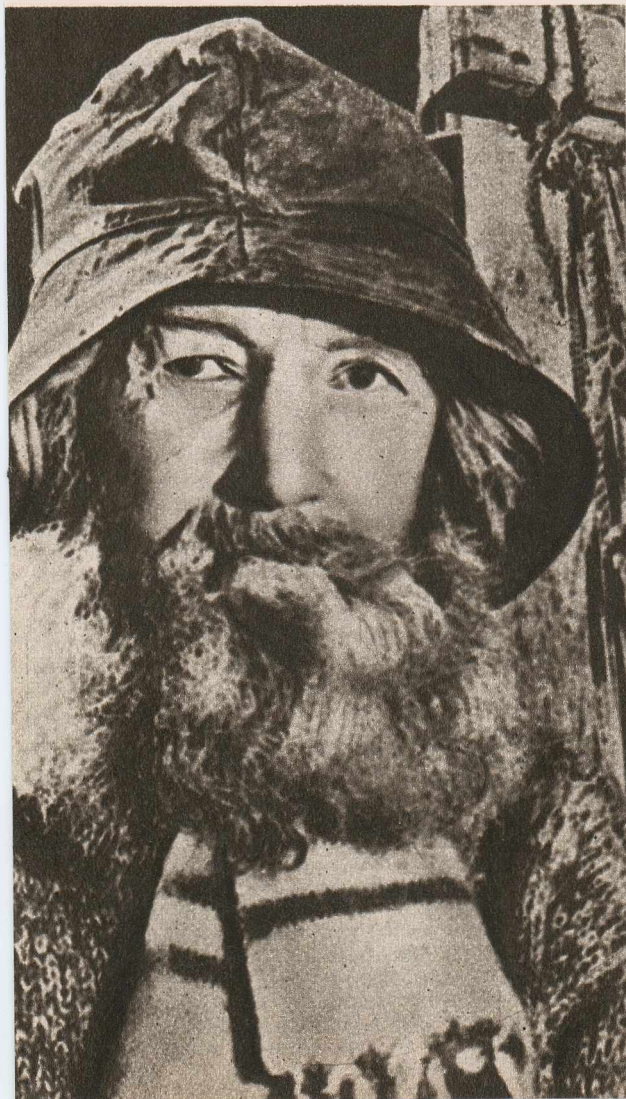
Islandezii, însă, se distrau copios pe seama acestor întîmplări.

★

Poemul Jacobinei Sigurdardottir nu este nici prima, nici ultima creație literară islandeză care îndeamnă poporul să se ridice împotriva folosirii țării noastre drept bază militară pentru scopuri războinice. În 1954, cu prilejul celei de a 10-a aniversări a republicii islandeze, a apărut o antologie ce cuprinde poeziile scrise în ultimul deceniu. În volum sînt reprezentați peste 20 de poeți contemporani ai Islandei: unii dintre ei aparțin vechii generații, ca Johannes úr Kötllum, Snorru Hjartarson, Jón Nelgason, Gudmundur Þórvarson sau Halldór Laxness; alții sînt tineri, ca Jón Oskar, Hannes Sigfusson, Hannes Péturson și, printre ei, Jacobina Sigurdardottir. În spiritul tradiției populare, versurile lor evocă fapte vitejești din istoria Islandei, laudă vechea mîndrie națională a islandezilor, cîntă frumusețea țării sau preamăresc pe eroii care în veacurile trecute au luptat pentru independența patriei. În același timp poezii adresează chemări înflăcărâte poporului, cerîndu-i să nu fie mai prejos decît strămoșii lui. Inspiratele poeme sînt străbătute de la un capăt la altul de îndemnul la luptă pentru a impune retragerea forțelor militare americane din Islanda, pentru independența totală și libertatea deplină a țării.

Antologia de poeme naționale a fost publicată în 5000 de exemplare (într-o țară cu numai 160.000 de locuitori). Și de bună seamă nu... forțele naturii, cît mai ales întregul popor dă ascultare vocii poezilor săi.

Noi, islandezii, avem toate motivele să credem în puterea mobilizatoare a poeziei, mai ales că dispunem în mica noastră țară de o minunată forță poetică. Iubim frumusețea versurilor și cunoaștem puterea pe care o au ele de a fi imbold în munca pașnică și în lupta pentru libertate și independența națională.

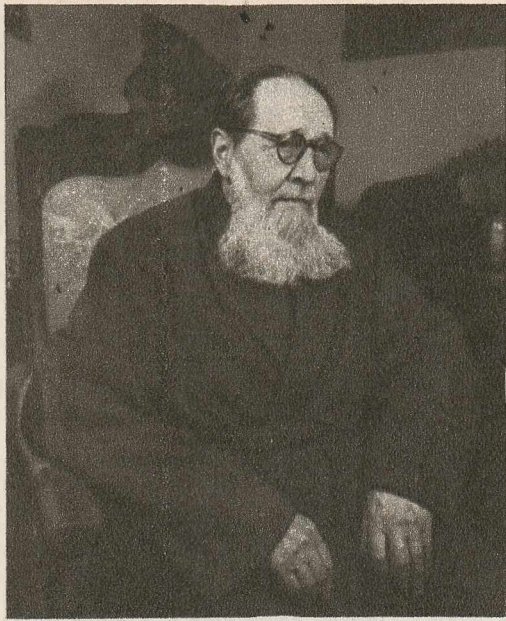
Armata americană pe pămînt islandez, la mil de kilometri depărtare de S.U.A.

Bătrînul pescar islandez a călît în fapturi. Ca întregul său mic dar eroic popor, el a hotărît să reziste presiunii imperialiste americane.

Poemul a fost trimis ziarului Thjóðviljinn, organul Partidului Socialist Unit, care l-a publicat cu cîteva zile înainte de începerea mult trimbițatelor manevre ale flotei N.A.T.O.-ului.

În acel moment, în portul Reykjavik erau ancorate o mulțime de vase de luptă și distrugătoare, ce așteptau ordinul de plecare spre coasta de nord-vest a țării.

...Dar, tocmai în zorii zilei în care trebuia să înceapă manevrele,

I. Agribiceanu

I. AGIRBICEANU la 75 de ani

arătând mai departe că: „citirea lui Balzac, Flaubert, Zola, Tolstoi, Dostoievski, Gogol, Gorki a fost pentru mine ca o lovitură de măciucă... contactul cu scriitorii francezi și ruși a fost una din marile mele experiențe, „mediul” care m-a influențat adânc, dându-mi conștiința marelui seriozității pe care o cuprinde literatura”.

Indemnul de a se consacra scrisului i-a venit de la paginile prozatorilor care, în revista „Semănătorul”, zugrăveau viața satului și a țăranilor. „Din prozatorii de la „Semănătorul” — mărturiseste el mai târziu — M. Sadoveanu mi-a rămas scriitorul cel mai iubit până azi”.

Primul său volum, „Dela țară”, al cărui titlu e grăitor pentru lumea din care își lua eroii și subiectele, apare în 1906.

Este începutul unui lung șir de volume de schițe, nuvele, povestiri și romane ce au urmat: „Doud iubiri” (1910), „În clasa cultă” (1910), „În întineric” (1910), „Datoria” (1914), „Popa Man” (1920), „Ceasuri de seară” (1921), „Trăsurica verde” (1921), „Chipuri de ceară” (1922), „Amintirile” (1940), „Legea trupului”, „Poveștea unei vieti” (1942), „Arhanghelii” (1914), „Legea minții” (1927), „Stana” (1927), „Dolor” (1930), „Biruința” (1931), „Răbojul lui Sf. Petru” (1934), „Sectarii” (1938), „Licean... odinioară” (1942) și multe altele.

Ne aflăm, după cum se vede, în fața unei opere de mari proporții, insuficient de apreciate în trecut de critica literară pretins rafinată, ceea ce l-a făcut o dată pe Nicolae Iorga să scrie: „I se face astfel o foarte mare nedreptate și va veni vremea când se va recunoaște olt de mult datorăm adevăratului continuator al lui Slavici în regiunile acestea ardelen”. Vremurile acestea au sosit abia în anii noștri; acum operele lui Agribiceanu sînt reeditate în tiraje

mari; se publică studii care scot în lumină valoarea creației sale ample, complexe, masive și impunătoare; scriitorul a fost ales membru al Academiei R.P.R., distins cu înalte titluri.

E foarte firesc, de altfel, ca astăzi opera lui Ion Agribiceanu să fie mai prețuită ca oricînd. Ea este o operă legată de popor. În această operă, se desenează clar două coordonate. Una este umanismul ei; cealaltă, tendenționismului ei.

Aflat în mijlocul țăranilor de mic copil, revenind mai târziu — ca preot — în mijlocul lor, între acei muncitori „din întineric”, de la băile de aur, Agribiceanu rămîne, ca om și ca scriitor, alături de această lume. Opera lui, de la schițele cele mai mărunte sau nuvelele mai mari, de la notațiile ce au constituit volumul „În întineric” și de la „Fefelega”, pînă la romanul „Arhanghelii” — care înseamnă, fără îndoială, realizarea lui artistică cea mai de seamă — redă cu mijloace realiste una din cele mai puternice și mai complexe imagini ale satului transilvănean, situîndu-se alături de opera lui Slavici și a lui Rebreanu.

Cea de-a doua coordonată a creației academicianului Agribiceanu este tendenționismul ei, nobila tendință de a pune fiecare pagină în slujba omului, în slujba desăvîrșirii lui. Întrebat o dată, prin 1932, ce crede despre rostul literaturii, el spunea: „Ea trebuie să vină în ajutorul omului, în lupta împotriva instinctelor oarbe... O operă literară care nu adaugă nimic la gîndul nostru, la simțirea și voința noastră, la bucuria noastră de viață, cred că e zadarnic scris, zadarnic citit... Nu există artist conștient care să nu știe ce vrea, cînd lucrează la o operă de artă. Dacă așa-numita tendință în artă se reduce la această voință conștientă, nu există operă de artă fără tendință. Orice creație adevărată e o sporire a vieții”.

Dacă adăugăm la aceasta marea artă a scriitorului Ion Agribiceanu, remarcabilul său dar de a povesti, impresionanta construire a personajelor, amplele fresce sociale pe care le realizează, poezia ce plutește deasupra minunatelor sale pagini, dragostea robustă de viață pe care o respiră, configurăm, în cîteva puncte extrem de sumare, temeiurile prăfuirii de care este înconjurată opera acestui însemnat scriitor al nostru, de la a cărui naștere se împlinesc 75 de ani și căruia îi dorim mulți ani rodnici de acum înainte.

G. C. NICOLESCU

La 19 septembrie, academicianul Ion Agribiceanu a împlinit 75 de ani. S-a născut în anul 1882, în satul Cenade, în preajma Blajului. Tatăl, ca și bunicii săi, fusese pădurar; era știutor de carte, abonat la unele reviste și ziare românești, om cu dragoste pentru lectură. Mama, țărăncă și ea, nu știa să scrie și să citească, dar era o femeie de o mare sensibilitate, cu un ascuțit simț al frumosului, iubitoare de istorisirii și bună povestitoare.

Copil, viitorul scriitor mergea cu oile la păscut, ceea ce l-a introdus, de la vîrsta cînd impresiile rămîn pentru totdeauna neșterse, în tainele și frumusețile naturii. S-au adăugat la acestea experiența, cunoașterea vieții satului în toată intimitatea și varietatea ei, cunoașterea literaturii populare și apoi a literaturii marilor scriitori români și străini.

„Întîia mare incitare estetică am gustat-o în baladele lui Alecsandri, în noeziile populare din colecția lui Teodorescu...” mărturisea el,

O STAFIE UMBLĂ PRIN EUROPA*

Ceea ce te cucerește, chiar de la început, în masiva trilogie a scriitorului olandez Theun de Vries „O stafie umblă prin Europa”, evocînd frămîntările sociale, din Europa anului 1848, este, fără îndoială, amploarea planurilor pe care se desfășoară furtuna declanșată, așa cum ușor se poate bănuși din titlu, de apariția „Manifestului comunist” redactat de Marx și Engels în condițiile hotărîtoare ale crizei sistemului politic și social care, în întreaga Europă, s-a sfîrșit sub baricadele răscurăților. Ne aflăm, așadar, în fața unui roman în care autorul urmărește cu pasiune felul cum se naște, cum se dezvoltă o idee, devenită în secolul nostru port-drapel al luptei de eliberare a muncitorimii din toate țările lumii. Subordonînd acestui scop toate acțiunile și personajele, autorul a folosit un procedeu interesant: a reconstituit biografia spirituală a celor doi mari promotori ai socialismului științific — Marx și Engels — insistînd cu precădere asupra momentului de la 1848, și a zugrăvit cu o bogată paletă deruta din diferitele cancelarii europene care se străduiau să mențină viața în organismul îmbătrînit al absolutismului și autocratiei. Ca într-un amplu mozaic se conturează harta morală a Europei, în ale cărei țări se coc premisele revoluției.

Prima fază, aceea a fundamentării științifice a ideologiei proletare, elaborată cu o meticulozitate de Marx, va cuceri de la început pe un Annenkov, Blanqui sau Herzen, dar va găsi înverșunați adversari în Bakunin, Proudhon și grupul de uto-

piști și anarhiști. Lupta se dă pe viață și pe moarte, iar de temporalele disensiuni se vor folosi școlii de cancelarii sau regi-marionetă care se aliază cu ministrul francez Guizot, cu intenția de a crea o breșă în unitatea proletară.

Dar Guizot și, o dată cu el, toți ceilalți cancelarii fac un calcul greșit crezînd că prin teroarea polițienească, prin arestări și expulzări succesive vor putea înfrînge mișcarea. De astă dată el nu mai are de-a face cu utopiști gata la orice compromis și tranzație, ci cu oameni care au dat o formulare științifică luptei proletarietului, o formulare care, trezește conștiințe tot mai multe, pretutindeni.

Cînd aparatul represiv absolutist intră deci în funcțiune împotriva reprezentanților ideologiei proletare, orice vexațiune, orice măsură de opresiune se dovedesc inefficace: ideea aruncată a căzut pe teren prielnic, a prins rădăcini vinjoase, iar lupta împotriva ei cu arme polițienești este de-a dreptul ridicolă. Marx și Engels au reușit să înfigă lancea și să destrame viesparul.

De aici pînă la faza a doua, aceea a ridicării baricadelor, nu este decît un pas pe care masele oprimate nu vor ezita să-l facă. Tînta loviturilor nu vor mai fi mașinile, ca în 1830, ci sistemul de exploatare a omului de către om, orînduirea absolutistă și autocrată, așa cum preconiza „stafia” care începuse să străbată Europa.

Tronuri, regate și cancelarii se prăbușesc ca niște puerile construcții din cărți de joc. În cea de-a treia fază reacțiunea reușește printr-un efort extrem, mobilizînd drojdia societății și

pe trădători, să zăgăzuiască urașă ridicare a maselor și să creeze — mai ales în Franța, centrul mișcării revoluționare — o „republică imposibilă”, sperînd că în felul acesta a sugrumat și mișcarea și, mai ales, ideologia care o anima. Dar pentru opresori totul este pierdut, fiindcă popoarele și-au dat seama că „există momente în care nu mai e curaj nebun, ci datorie, să roșești adevărul”.

Aparenta înfrîngere a maselor — prin trădarea idelilor generoase de către burghezie — devine în realitate o mare victorie exprimată prin cuvintele de mai sus ale lui Engels, așa încît, în ciuda aparențelor, „lupta merge înainte”.

Evocînd paginile glorioase din istoria proletarietului la 1848, Theun de Vries a pătruns adînc în substratul social al epocii a descifrat cu migală evoluția diferitelor teorii care au fost fluturate înainte și în timpul revoluției și a demonstrat convingător că o cale de mijloc nu există: luptînd, proletariatul nu are de pierdut decît lanțurile.

Romanul evocă ajutorul dat de către revoluționarii ruși aflați în exil — revoluționarii francezi. Nu de o însemnătate mai mică în această carte este prezența celor doi autori ai Manifestului: Marx și Engels. Insistînd asupra diferitelor amănunte din viața lor particulară, familială, Theun de Vries a reușit să redea adevărul lor umanitate, felul nobil al luptei lor.

„O stafie umblă prin Europa”, mare frescă a revoluției din 1848 în apusul Europei, captivează pe cititor, îl educă și-i oferă un bogat material de gîndire.

L. VOITA

DIN PLASTICA MEXICANĂ

În orașul mexican Fritutzan trăiește o femeie care, pentru a-și câștiga pîinea, pictează farfurii și platouri. După ce i-a văzut lucrările, Picasso i-a scris o scrisoare în care i s-a adresat cu cuvîntul „maestră”. Artă Mexicului este într-adevăr o artă a maeștrilor care, cu 4000 de ani în urmă, au construit piramide uriașe, palate și temple monumentale, observatoare astronomice și au cizelat bijuterii de o rară frumusețe. Cultura străveche a mayașilor, toltecilor, zapotecilor și a altor bătrîne popoare de pe pămîntul mexican, peste care apoi s-a suprapus cultura invadatorilor spanioli, constituie solul fertil în care înfloresc astăzi o artă plastică militantă, care s-a impus conștiinței artistice a întregii omeniri. Vitalitatea neobișnuită a acestei arte se explică prin legătura ei nemijlocită cu revoluția mexicană începută în 1910, revoluție care tindea la lichidarea ordinii semifeudale, existente încă pe atunci în Mexic, și care avea un puternic caracter antiimperialist. Artiștii plastici au trebuit să spună, prin cuvîntul pensulei și al culorii, ceea ce cuvîntul scris nu ar fi putut să comunice marilor mase de analfabeți existente în popor. Și atunci s-a născut acel fenomen extrem de interesant și prețios al picturii mexicane murale: edificii întregi — școli, biblioteci, universități, palate guvernamentale, spitale — au fost acoperite literalmente cu povestea în imagini a istoriei luptei pentru libertate a poporului mexican.

Paginile alăturate nu vă reproduc pictură murală — lucrul ar fi fost dificil și poate neconcludent — ci cîteva lucrări din pictura și grafica mexicană contemporană, a căror puternică efervescență a urmat îndeaproape pe cea a frescelor murale. Liniile lor dominante sînt evidente: realismul viguros, urmînd tradiția vechei arte mexicane, mărturisita intenție de a arăta o crudă realitate socială, dar, și la fel de clara dorință de a chema la luptă împotriva acestor realități.

* Roman de Theun de Vries — E.S.P.E.A.

Jose Gaudalupa
POSADA

Execuție

DIN PLASTICA MEXICANA

Gabriel Fernandez
LEDESMA

Moartea lui Zapata

Luis ARENAL
Înmormîntarea lui Zapata

Francisco DOSAMANTES

Șomer

Roberto GARIBAY

Porumbița

FLACARA

Jose Chavez MORADO

Spre carierele de piatră

FLACARA

Naya MARQUEZ
Vinzătoare de cărbuni

Raul ANGUIANO
Chinezoaică

Ezequie NEGRETE

La semănat

Un frumos profil grec...

de H. ROHAN

H. Rohan

Nevasta căpitanului era cam sprințară. Hamalii din port spuneau, făcându-și cu ochiul, că e cam rea de muscă. Iar mahalaioaicele din curțile în care se uscau tricouri marinărești și pește sărat îi spuneau și mai rău...

Căpitania portului funcționa într-o clădire mare de piatră, cu frontoane în stilul grec antic, cu ușile vopsite în alb, cu draperii grele de plus purpuriu la ferestre, cu multe birouri în care lucrau funcționari cu chelii arse de soare, referenți tineri, cu mustăcioară și păr ondulat, dactilografe în uniforme de satin negru cu guleras alb. Toată această atmosferă de minister era opera căpitanului. Căpitanul portului era scurt și gros. Avea o burtă țuguată, pe care și-o strîngea cu o curea lată marinărească, trasă printr-o paftă de alamă. Un specialist în tatuaje, priceput și la gravură în metal, săpase în paftă, cu un știc, aceste cuvinte: „Nihil sine me”. Și, într-adevăr, nimic nu se mișca în micul port, fără autorizația căpitanului.

Cînd se îmbrăca de gală, decorațiile — marea lui slăbiciune — îi ajungeau pînă pe uriașa protuberanță flască a burții. Adunase o colecție întreagă de insigne și decorații străine, cumpărate de la marinari, și le așeza ca un adevărat vicerege. Avea trei perechi de ochelari — pentru citit, pentru distanță și de soare — și bea numai apă. Duminica mergea cu gravitate la liturghie, apoi juca popice cu primarul și preotul micului port pierdut la capătul uneia din gurile Dunării.

Dar nevasta căpitanului era cam sprințară...

Casa căpitaniei — în care se afla și locuința căpitanului — era tristă și severă, portul era plicticos și murdar, văzduhul fierbinte invadat de muște albastrii, veșnic ațîțate și nervoase, trotuarele pline de coji de pepene galben care se sfarogean la soare. Căpitanul era scurt și gros — și căldura te topea. Dar nevasta căpitanului era sprințară și domnul Pipide voinic și frumos, un adevărat profil grec. Chiar așa îl și alinta ea: „Frumosul meu profil grec”.

Domnul Pipide era proprietarul celei mai mari agenții de transporturi fluviale și maritime din port și era foarte bogat. Cel mai mare „transporter”! Grozav îi plăcea să-și spună astfel, arătîndu-și frumoșii săi dinți sănătoși și albi. Văzîndu-l, erai gata să crezi că toți grecii din România sînt voinici, au profilul grec și dinții sănătoși și albi. Și, vai, în greu păcat ai fi căzut. Fiindcă, uite, avea domnul Pipide un hamal grec — adică nu avea numai unul, dar l-am luat pe acesta la întîmplare — pe nume Panaiot. Și Panaiot ăsta, dracul știe de ce, nu era nici voinic, nici profil grec nu avea și nici dinți sănătoși și albi. Domnul Pipide era curat și neted ca un șalău. Panaiot — să nu-ți fie necaz? — avea o cicatrice adîncă pe ceafă de la un balot legat cu fier, care i-a alunecat o dată de pe spinare, din pricina strîșelii. Un capăt al fierului stătea înafară și i-a intrat în carne ca un brici. Cînd soarele arde tare, pielea crapă acolo și sîngerează. Pe domnul Pipide nu-l durea capul. Pe Panaiot, cînele, da. Ridica la saci și parcă-i puneă cineva capul la caznă între două grinzi și strîngea, strîngea strănic un șurub. Ce mai grec și ăsta, fără profil, și pe deasupra să-l mai doară și capul! Curat urmaș al lui Ulise. Dar vezi că totul era pe dreptate: domnul Pipide nu era însurat, n-avea casă grea, pe cînd Panaiot, da. Avea o nevastă bolnavă și șase copii, care colcăiau într-o cocioabă lîngă plajă. Și se sucea domnul Pipide, se sucea și Panaiot. Se învîrtea domnul Pipide, se învîrtea și Panaiot. Dar oricum se sucea, oricum se învîrtea Panaiot, oricîte ore suplimentare lucra, tot nu-i ajungeau să facă din copiii lui niște greci voinici, cu dinți albi și sănătoși. Nici pe departe n-duceau cu domnul Pipide, cînd era mic. Și ce profil!

Deși orizontul mării este atît de larg, cînd

vor fi buni de muncă, copiii lui Panaiot vor avea un orizont al lor, care va începe de la rogojina de papură, la ora 5 dimineața, și se va sfîrși tot la rogojina de papură, la ora 10 seara.

Nu se știe de ce, domnului Pipide, oamenii îi spuneau grecoteiul, lui Panaiot nu.

Dar, vorba lui Emilian, parcă numai Panaiot avea o nevastă bolnavă, o cicatrice și șase copii? În acel port plictisit, cu casele mici și urite, ca niște bube crescute din pămînt —

atît de pitorești pentru turiști — trudeau din zori, cînd picla nu se ridica încă de pe mare, și pînă seara, cînd nu se mai vedea, patru sute de hamali. Ba, de două ori pe săptămînă, cînd se descărcau portocale, se lucra și noaptea, la lumina reflectoarelor.

În port erau patru transporteri. Patru sute de hamali erau la dispoziția acestor oameni.

O sută de „păduchi” de cap, cum spunea foarte pitoresc domnul Pipide.

Dar nevasta căpitanului era sprințară și soarele o păstrase bine, cu toți cei 38 de ani pe care-i împlinise de curînd. Domnul Pipide era măgălit cînd putea să danseze cu căpitanăea la balul ofițerilor. Balul avea loc o dată pe lună, în folosul invalizilor de război. Domnul Pipide dansa cu căpitanăea toată seara. Dar numai atît. Alte avansuri nu-i făcea. Căci domnul Pipide cunoscuse multe femei la viața lui și avea planuri mari.

„Pe femeie trebuie s-o șantajezi, dacă vrei să te iubească — rînea el, povestindu-le tinerilor ofițeri aventurile sale galante. Pe femeie, dragii mei ofițerași, trebuie s-o cucerești numai lăsîndu-te cucerit”.

Într-adevăr, căpitanăea se topea după domnul Pipide și, cînd pleca la plajă, îi trimetea vorbă să-i aducă ceva bun. Domnul Pipide îi aducea ceva bun și căpitanăea era fericită și îi mîngia frumosul lui profil grec.

Într-o zi, însă, domnul Pipide nu veni la chemarea dragostei sale. ăsta făcea parte din planurile lui. Căpitanăea simți un ghimpe în inimă. Ea își închipuia că domnul Pipide, ca grecotei ce era, ar trebui să se simtă mai mult decît măgălit că ea, căpitanăea romîncă, îi acordă grațiile ei. El îi datora respect pentru asta. „Grecotei îngîmfat” — se înfurie ea, ungîndu-și pielea bronzată cu grăsime.

Dar numaidecît se înduioșă și deveni sentimentală. În închipuire îi apărură frumosul profil grec al domnului Pipide și căpitanăea înțelese că e îndrăgostită nebunește de el.

Iar domnul Pipide nu veni nici a doua zi, nici a treia zi. O săptămînă nu apărură pe plajă.

Acum căpitanăea nu se mai simțea jignită în mîndria ei națională, ci numai îndrăgostită. Suspina în fața oglinzii:

„Îndrăgostită ca la șaisprezece ani...”

Ilustrație de N. HILOHI

Duminică dimineața, când căpitanul era la liturghie, domnul Pipide apăru, elegant, cu o lumină jovială vibrând pe frumosul său profil grec și șterse lacrimile nefericitei căpităneze cu o splendidă brățară de aur, încărcată de pietre scumpe și cu o lirică îmbrățișare.

„Dacă reușesc să obțin mine de la căpitan concesiunea generală a transporturilor — gândi domnul Pipide pe drum, după ce ieși de la căpităneasă — am dat lovitură cea mare. Ce-o să mai plesnească concurența! Adio „Transitum!“ Adio „Exporttrans“. Adio!... Adio!...”

Era sigur de sine, triumfător, îmbrăcat în alb, cu garoafa căpitănezei la butonieră, pătruns pînă în adîncul sufletului de o nemărginită mulțumire. Lumea aceasta, scaldată în soare, în care trăim, e minunată!

Ce lovitură! Concesiunea transporturilor și patru sute de „păduchi“. Trăiască regele!

Valurile bat puternic în coastă. Prin pîcla ușoară, soarele, cit un fund de sac, răsare din apă la orizont, impurpurînd dintr-o dată tot cerul. O sirenă șuieră grav și prelung în zorii proaspeți. O ancoră e aruncată cu scrișnet de fierărie. Domnul Pipide a venit devreme, să se bucure din plin de farmecul primei zile de muncă a marii sale agenții; nu cea mai mare, ci singura! „Păduchia“ săi apar unul cite unul în fața ghișeului de pontaj. Sînt de toate națiile „păduchia“. Romîni, greci, evrei, lipoveni, turci, țigani, armeni. Printre ei, doi chinezi și un negru. Domnul Pipide se simte puternic, ca un împărat roman.

Munca începe. Mîinile apucă gura sacului. E străsnic!

Domnul Pipide se așează la biroul său. Afară se muncește din plin. El „simte“ munca. De aici o „simte“, fără să se mai uite. Și pe la opt soarele începe să ardă. Plăcile de fier se încing. Catranul de pe scînduri se topește, pămîntul arde. Pămîntul, ca și oamenii. Sudoare și sînge. Pipide „li vede“ de aici, fără să se uite. Vede trupurile lucioase de sudoare, vede sîngele apărînd dintr-o crăpătură a pielii, dintr-o rosătură (trece!) și astfel simte că se muncește bine. Și e mulțumit, cum nu se poate mai mulțumit. Vai, dar nu e mulțumire mai mare decît munca!

Boc! Boc! Boc! — aude domnul Pipide tălpile de lemn pe punți, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate, pe asfaltul topit. Elevatorul urcă și coboară baloturile grele. Zgomotul ascuțit al motorului acoperă murmurul ce se aude de jos, unde „păduchia“ forfotesc cu poverile grele în spinare.

Boc! Boc! Boc! — aude domnul Pipide proporțiile mărețe ale întreprinderii sale, pe care i le sugerează bocănitul sutelor de pași, pe punți, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate, pe asfaltul topit. El nu se gîndește la muște. Formidabilele muște ale acestui port imputit, care te pișcă în cinci locuri o dată, se plimbă lipicioase pe ceafă, pe brațe, pe buze, încît îți vine să arunci jos povara și să injuri... să injuri...

Domnului Pipide nu-i vine să injure. El stă în biroul său, răcorit de două ventilatoare, cu perdele de tifon la geamuri, bine prinse, să nu intre muștele, și cu paharul de mentă la gheață, pe masă. Scrie, telefonează, calculează, aprinde țigară după țigară, privește pe geam la „păduchia“ lui dragi și-și trece degetele nemuncite peste frumosul său profil grec, într-o mișcare delicată.

Ce lovitură! Patru sute de „păduchi“ și un cap!

Din ziua aceea nu se mai duse la nevasta căpitanului. Ea îl căuta, îi trimitea biletele, dar domnul Pipide își aprindea rîzînd țigările cu ele, fără să le citească. La balul ofițerilor din luna următoare, căpităneasa zadarnic îl imbia cu privirile, zadarnic îl provoca și-l fulgera cu ură. Domnul Pipide se distra cu tinerii ofițeri, ciocnea des cupa cu șampanie franțuzească și povestea anecdote deșănțate. Privirile ei furioase îl enervau totuși.

„Ce mai vrea? — gîndea indignat. M-am purtat cinstit cu dînsa. Am plătit împărătește. Ce mai vrea? Barem dacă ar fi ceva de capul ei...”

— Ei! Nimic nu-i de capul ei, domnilor — spuse el tare, ciocnind cupa cu șampanie. Ofițerii se uită nedumeriți la el.

— Poftim? Domnul Pipide rîse vulgar, fără să dea nici o explicație.

În clipa aceea în sufletul căpitănezei se petrecu o schimbare profundă. Toată dra-

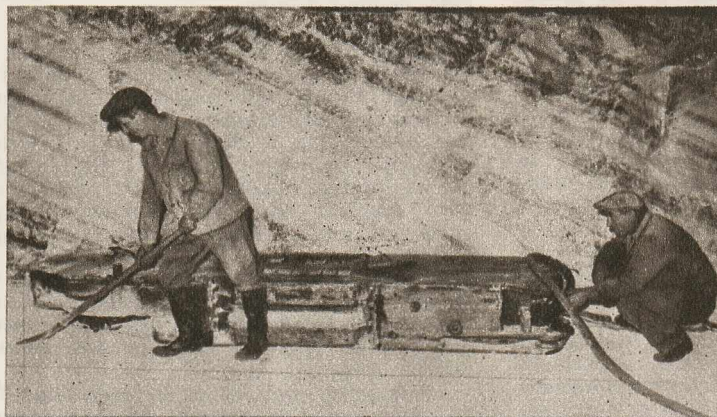
Notăm!

O NOUĂ FABRICĂ DE PÎINE

Noua fabrică de pîine din Tîrgu Jiu este înzestrată în întregime cu utilaj modern, fabricat în țara noastră. Fabrica are o capacitate de producție de 20.000 de pîini în 24 de ore, putînd să prelucereze nouă sortimente.

Fotografie de V. BARBU

MECANIZAREA ÎN MINELE DE SARE

Havezele sovietice, cu ajutorul cărora se face tăierea orizontală a straturilor de sare, au ajutat la depășirea planului cu aproape 40 la sută în salinele de la Slănic-Prahova.

În fotografie: haveze în acțiune și minuirea ei de către havororul Gh. Sopaltă.

Fotografie de I. VERMONT

gostea ei pentru domnul Pipide se transformă în ură. Ah! Dacă ar putea să-l nenorocească.

— Știți ce ne lipsește, domnilor? — exclamă pe neașteptate domnul Pipide. Un triclinium. Ce ar fi să amenajăm la club niște separeuri?

Ofițerii aplaudară zgomotos și ciocniră servil cupule. El îi privi pe rînd și izbucni deodată în rîs. Toți erau oamenii lui, „păduchia“ lui secreți, dar nu știau unul de altul. Erau băieți frumoși, atrăgeau tinere fete de prin partea locului, le nenoroceau și le aduceau domnului Pipide să le „salveze“. Domnul Pipide le trimitea la București cu scrisori de recomandare către prietenii lui, să le dea o slujbă...

— Da, un triclinium ne-ar trebui, domnilor — repetă el, rîzînd, în timp ce în auz îi răsunau tălpile de lemn ale celor patru sute de „păduchia“ ai lui, pe punți, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate.

★

În aceeași seară, hamalii hotărîră să declare grevă. Se vorbea de mult. Dar niciodată pînă atunci nu avură curajul să înceapă.

Pipide era prieten cu ofițerii. Ofițerii nu te omoară: trag numai în picioare și te nenorocesc pe toată viața. Căpitanul portului îl pune pe șeful de post să percheziționeze casele și-ți găsește manifeste bolșevice.

A doua zi, domnul Pipide nu mai auzi bocănitul tălpile de lemn pe punți, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate. „Păduchia“ stăteau toți la locurile de încărcare și descărcare, stăteau pe vine și fumau. Căpităneasa nu mai putu de bucurie cînd auzi. Dar căpitanul se uită atît de crunt la ea, că înlemni.

— Ce te-a găsit bucuria? Căpităneasa îl privi lung, cuprinsă de o poftă ne bună să-i arunce în față: „Fiindcă e un grecotei ordinar, fiindcă și-a bătut joc de

PRINTRE FOȘTII TOVARĂȘI DE MUNCĂ

Correspondentul nostru din Orașul Stalin sosește la fabrica de încălziminte din Agnita, l-a găsit în mijlocul unui grup de muncitori pe tînburul Vasile Grevușu, și ei fosti cizmari, azi studenți în anul III ai facultății de medicină veterinară. Acum cinci ani, Grevușu, sprînjit de întreprindere, și-a continuat studiile, absolvînd facultatea muncitorească; apoi s-a înscris la facultatea de medicină. Vacanța i-a oferit prilejul de a-și revedea foștii tovarăși de muncă, cizmarii din fabrică, și astfel, tată-l în mijlocul lor, interesîndu-se de mersul muncii și bucurîndu-se de revedere.

Fotografie de Ion FRIDMAN

dragostea mea“. În loc de asta, roști sfidător: — Așa, că s-a purtat moșic cu tine...

Căpitanul se apără: — Vai de mine, niciodată! — Niciodată? Dar dacă am să-ți spun că mi-a făcut mie curte... — Ccc... um?

Mîna grăsuță a căpitanului căzu greoaie și, din obișnuință, se agăță de catarama pe care scria: „Nihil sine me“.

Apoi se răsuci brusc pe călcie și ieși urlînd. Jandarmii nu făcuseră percheziții în case. Dar ofițerii traseră în picioarele lui Panaioț, sfărîmîndu-i gleznele. Traseră noaptea, cu alice de urs. Nouă au căzut.

Șeful de post, instigat de căpitanul portului, se plînsese comandantului garnizoanei de isprava ofițerilor „puși la cale de grecoteiul care atentează la mindria națională“. Comandantul porunci să fie încărcăți raniții într-o șalupă și duși la spitalul din Galați.

Domnul Pipide se plînsese și el comandantului garnizoanei că șeful de post nu ia nici o măsură pentru încetarea grevei, fiindcă se împotrivesc căpitanul portului, „din motive de intrigă: vrea șper!“.

Șase zile după împușcarea celor nouă, greva continua încă. În a șasea zi, dimineața, domnul Pipide trimise un bilețel căpitănezei. După masă, cînd căpitanul dormea, se întîlniră. În aceeași noapte, jandarmii găsiră manifeste bolșevice în casele hamaliilor și arestară douăzeci de oameni. A doua zi, ofițerii primiră ordin să se pună în fruntea trupelor și să-i someze pe greviști să înceapă lucrul. Delegația greviștilor fu arestată și duminică după-masă se auzi din nou bocănitul tălpile de lemn pe punți, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate.

Seara, înainte de culcare, căpitanul roști: — Știi, colierul e veritabil.

... Ca în sudul Italiei, ca în nordul Africii, palmierii veghează coasta.

picturii murale. El se lasă învăluit de atmosfera din jur, se vrea străbătut de spiritul lăcașului.

Dacă femeia-pasăre din Sadko ne-ar întâmpina, am socoti aceasta ca o cinste convenită și nimeni dintre noi nu și-ar îngădui să se mire, pentru a nu tulbura feeria.

Abia după câteva ore ne dezmetim, pe terasa unui mare restaurant, a cărui orchestră e așezată sub o frunză uriașă de bananier, confecționată din ipsos. Comandăm icre de Manciuira, răcoritoare, fileuri, ne înțelegem cu ospătarii prin semne și cu ajutorul primelor cuvinte învățate: „prașu, daiti minea...”, „ia haciu sok”.

Înainte de a ne reîntoarce în port sîntem înconjurați de copii — mai ales fete — care ne oferă în dar poze și copeici. Știind că sînt așteptați niște oaspeți indieni, dansatori pare-se, le punem în gardă pe fetițe, glumind: „Nu sîntem indieni”. „Nici noi!” — răspund dinsele și rid de se prăpădesc. Ospitalitatea e atât de covârșitoare — și cei mici o au parcă în sînge — încît te simți de-a dreptul emoționat.

A doua zi ne îndreptăm cu autobusele spre cel mai vestit punct a ceea ce se numește „Coasta de sud a Crimeei”, și anume către Simeiz. La coborîrea din mașină sîntem întrebați: „Vi bolgarski?” „Niet, ruminski”. Cineva fluieră cu degetele bîgăte în gură și numai-decît sîntem înconjurați de sovietici și din grupul acesta mobilizat sui-generis izbucnește pe patru voci: „Oraș iubit, București!”, iar toată lumea se ține de talie și se leagănă.

Abia ne desprindem dintre coriști și alergăm în parc. Aleea pe care trecem e mărginită lateral de chiparoși, iar la mijloc e străbătută de

statuile de atleți sînt al treilea element decorativ comun întregului litoral al Crimeei și al Caucazului.

Străbătînd parcul aflat la poalele munților Ai-Petri, ne îndreptăm către țărmul pe care odinioară, în legendă, a pășit Iphigenia. Căci aici au locuit Tavrii (Taurii), de unde și numele de Taurida. Pe coastele noastre, Tomis și Calatis sînt nume ce deșteaptă rezonanțe doar în mintea celor ce învață la școală istoria antică sau a celor pasionați de ea. Dar aici Simeiz-ul nu e decît pronunțarea ușor deformată a cuvintelor grecești „Semeiz” pentru semnul pămîntului. Stîncile, coborînd în mare, le vor fi amintit anticilor navigatori de țara lor, de ceea ce pentru ei putea fi „pămînt” în hotarele Oicumenei (pămîntul locuit). Venind din Mediterana însoțită triremele lor roșii, cu prova foarte înaltă și îngustă, ca un git de lebădă, și debarcînd pe aceste maluri pietroase, asemănătoare cu ale lor, bărbații în tunici, femeile în himaton și hiton se vor fi așteptat să audă vorbindu-li-se în elenă. Dar căștile războinicilor de aici, împodobite cu coarne, le apărură bizare și cu totul sălbatice. Nu cumva, în loc să urce spre țărilor de zăpadă, coborîseră către cele de foc, din întunecatului Tachem (Egipt), unde semnele zeului Apis — boul sfînt — erau purtate și de războinici, nu numai de marii preoți? Se obișnuiră însă curînd cu acești locuitori, pe care-i numiră Taurii, și secole de-a rîndul vasele grecești reveniră în Taurida, pentru negoț. Piscurile stîlcoase au fost numite pe grecește, mult mai tîrziu, Ai-Petri (Sf. Petru), Ai-Todor (Sf. Teodor); unele nume s-au deformat: „Alupka”, pare-se de la Alepu — vulpe — și „Aiudag” — stîncă ursului.

Țărmul acesta e plin de legende — a fecioarei, a ursului, a sirenei — legende ale pietrelor și peștilor. Din înaltul lui Ai-Petri orizontul pare imens, pierzîndu-se în Marele Arc de Ape ce înconjoară Oicumena — după credința elinilor. Jos apar golfulurile mici, desenate în alb și verde strălucitor, și din tufișuri răsar colonade albe. Acolo unde se termină Simeizul, unde muntele Pisicii pătrunde în mare, un bloc de piatră, înalt de treizeci-patruzece de metri, aflat la o sută de pași de țărm, se apleacă ușor către valuri. I se spunea „skala devt”, stîncă fecioarei, dar, cu timpul, pronunția s-a alterat și unii îi spun „skala divo” — stîncă minune. După cum se va vedea,

AMINTIRI ȘI POVEȘTI DIN SUD

de Camil BACIU

Din mare se înalță o stîncă neagră, cu acolade, ce se urcă mereu, pierzîndu-se într-un abur cețos. Crimeea! Crimeea luptelor de la Balaklava și Sevastopol, Crimeea primăverii veșnice; războiul a săpat în mintea noastră mai multe imagini decît primăvara, dar acum, cu siguranță, ultima va învinge. Prima întîlnire a muntelui cu marea, nebănuita, surprinzătoarea întîlnire a muntelui cu marea! Valurile verzi, calde, catifelate, nu se sparg pe plaje cu nisipul fin. Ele izbesc neîncetat coaste de piatră, spuma lor se stinge sub coroane de brazi. Muntele a adus bradul din nord, marea a adus palmierul din sud. Pădurea rusă se întîlnește aci cu flora Mediteranei. Arbori care cunosc răceala zăpezii se întîlnesc aici cu palmierii sudului, plini de sevă în cea mai cumplită secetă. Alături de aceștia apar chiparoșii, care luînd trunchiul stejarilor și frunzișul molizilor, au devenit imenși, scorțoși, dar purtînd pe ramurile răsucite buchete de ace verzi ce ar putea împodobi o delicioasă coafură japoneză...

„Piotr Velikii” ancurează și, ca și la Odesa, se urează bun venit, se dăruiesc ilustrații, insigne, copeici. Pornim apoi de-a lungul țărmului. Senzație tulburătoare de sud. Nu sute de kilometri ne despart de țară, ci meridiane. Ne fotografiem sub palmieri, cu tot entuziasmul drumețului care simte nevoia de amintiri tip și săvîrșește un ritual de călătorie după un Baedeker.

Ghidul ar putea să anunțe acum piramidele și sfînxul, templul din Memphis, chiar izvoarele Nilului. Sudul clasic al călătorilor e sublimat pentru noi în acest palmier. El nu e un arbore — e un leitmotiv, o incantație, un copac magic. Nimeni nu se miră de scoarța solzoasă, parcă de peste vegetal, nici de frunzele mari ce se arcuiesc leneș. Amănuntul botanic ar tulbura emoția de neofiti pe care o încercăm. Credinciosul, pătrunzînd pentru prima oară în catedrală, nu cere relații asupra

un șirag de statui înfățișînd atleți. Înafară de colonade și ipsoserii împodobind balustradele șoselelor, parcurile și scuarurile,

Din nou, portul e plin de copii care ne așteaptă.

Apare coasta Crimeei.

... Si muntele se intilnește cu marea.

Însă, numele ei adevărat e legat de „deva” — fecioară — și iată o întâmplare, pe care unii o numesc legendă și care va dovedi aceasta.

Demult, o fată venise aci să se spovedească la un călugăr, căci pe țărmii aceștia schivnicii se refugiau departe de lume. Zile de-a rândul ea și-a mărturisit păcatele, iar sfântul om se ruga pentru iertarea ei. Dar, cu cât fecioara devenea mai curată, el devenea mai necurat și, cu groază, începu să înțeleagă că snii fetei și buzele ei rumene și pline îl ameteșc mai tare decât postul sau munca istovitoare. Călugărul se hotărî atunci s-o alunge, ca fiindu-i trimisă de diavol; dar când n-o vedea, se simțea încă mai rău decât atunci când o vedea și îl ardeau ochii s-o mai privească puțin. Zadarnic începu călugărul să se roage pentru mîntuirea lui — fata îi plăcea din ce în ce mai mult și, în loc să se gîndească cu ură la ucigă-l toaca, el începu să blesteme în gînd sfînta sihăstrie. Diavolul, care-și băgase coada într-asta, îl perpelea pe călugăr pe frigarea dorinței, mai rău decât ar fi făcut un bun creștin cu un hartan de porc. Pînă cînd, într-o zi, sihastrul nu mai putut răbda și se repezi cu toată făptura lui, cu gura, cu minile, cu obrazii, cu pîntecele să se amestece cu făptura fecioarei. Ea fugi îngrozită către mare, gata să se îneca, decît să păcătuiască cu sfîntul om, iar dînsul se luă după ea. Dracul, strecurat în urma lor sub înfățișarea unei pisici uriașe și cafenii, se prăpădea de rîs, zburîndu-și țepii de pe spinare. Dar dumnezeu nu îngădui păcatul. Norii se adunară pe dată și un trăsnet despica văzduhul,

cutremurînd străvechiul Simeiz. Fecioara împietri în clipa cînd se pregătea să se arunce în valuri; călugărul, în urma ei, gata s-o prindă, se prefăcu în bolovan, iar dracul încrămeni pe mal, sub chipul pisicii.

Fecioara de piatră nu mai seamănă acum cu ce a fost odată — numai felul în care se apleacă spre talaz își amintește de groaznica ei teamă; monahul a fost înghițit de mare, nu demult, cu ocazia unui cutremur. Păcatul lui nedus pînă la capăt a otrăvit — ca orice dorință neimplinită — pînă și piatra, care și-a pierdut tăria. Iar dracul — despre care se zice că n-a fost însuși Belzebut sau Lucifer sau Talpa Iadului, în sfîrșit, nici unul din dracii mari — a rămas pitit, cu botul la pămînt, silit să poarte veșnic în spinare stîncă Ai-Petri.

Aici copacii sînt tot timpul verzi și frigul se transformă rar în ger. E aproape tot timpul primăvară și multă vreme vară, iar toamnei i se mai spune și „vara de catifea”. Dar nu pentru că tușișurile, frunzișurile ar deveni ruginii în lunile acestea, ci pentru că, după strîngerea recoltei, în septembrie — înainte de Revoluție — toți boierii, prinții, conții, boiernașii veneau aici să se desfete; și pentru că era la modă, în capitală, catifeaua, năvala aceasta a protipendadei crease „vara de catifea”.

În secolul al XIX-lea — mai ales către sfîrșitul lui — și începutul celui de-al XX-lea, printre catifele începură să „îndrăznească” a se amesteca artiștii și scriitorii, înghețat de orașele din nord,

încărit de viața de provincie, Cehov venea mereu aici și, cu cîțiva ani înainte de a se îmbolnăvi, și-a ridicat o casă la Yalta și și-a săpat grădină. Anton Pavlovici simțea cum munca aceasta îl umple de vlagă, îl curăță de colcăiala absurdă a micilor orașele și, obosit de muncă, se odihnea înconjurat de flori, de multe flori, de ramurile gingașe îmbobocite. Își săpase răsadurile, spunînd că: dacă fiecare rus ar face la fel Rusia ar deveni o grădină. Și își îngăduia pe acest țărm înșorit să fie liric, să se amuze, să facă planuri.

Era curios să afle totul, acest Anton Pavlovici, de o curiozitate de copil și de savant. Se pregătea îndelung pentru călătorii, emoționat, acceptînd cele mai năstrușnice sfaturi ale prietenilor — cum a fost acela de a pleca înarmat cu pistolul în Sahalin. Îi plăceau femeile frumoase — și dacă nu o spunea prea des, aceasta se datora discreției lui. Și poate că nu s-ar fi păstrat asemenea mărturisire în scris de la dînsul, dacă nu și-ar fi îngăduit-o față de Gorcki, care îi istorisea, la rîndul său, într-o epistolă, despre o dentistă pe care o lăsase să-i scoată dinții, numai ca să-i pupe mînușițele...

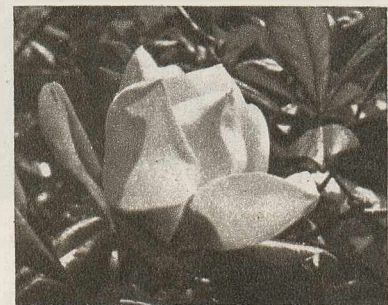
Portretele aflate în casa lui din Yalta (azi muzeu) ni-l arată pe Anton Pavlovici înconjurat de cei mai cunoscuți scriitori, regizori, actori ai timpului: Tolstoi, Gorcki, Bunin, Nemirovici-Dancenko, Kuprin, Mamin Sibiriak, Reynolds. Două figuri îți rețin atenția în aceste compoziții fotografice în care mai toți bărbații poartă redingote, veste, pantaloni în dungi și gulere tari. Prima, a lui Gorcki îmbrăcat într-o rușă neagră, pantaloni bufanți, cizme grele, cu părul lăsat rusește peste frunte și peste tîmple; a doua, a lui Anton Pavlovici, de o mare grație spirituală, chiar cînd își privește cățelul. Privești figura atît de delicată și fin ironică a lui Cehov și îți amintești de hazliul Cehonte, dar deodată deosebești expresia ușor amară a gurii sale și te gîndești la credința dureroasă a Mașei într-o viață mai bună. Ai putea bănui că luciditatea lui arzătoare e inamica dușogiei, dar iată un dulap vechi, în care mama sa ținea dulciuri și căruia el îi spunea, pînă înainte de a muri, „dragă dulapule” și-l alinta. Te

gîndești la discreția lui, la croarea lui de publicitate și socotești că abia urmașii i-au descoperit genialitatea. Iată însă niște pachetele cu mărci, sute de mărci. A fost Cehov filatelist? Nu, sînt timbre dezlipite de pe scrisorile pe care le-a primit la Yalta, de la cititorii săi.

E o casă simplă, casa asta pe care Cehov și-a dorit-o toată viața și pe care a putut-o cumpăra în ultimul an al secolului trecut, locuind în ea numai 5 ani, pentru că a murit înainte de a îmbătrîni, bolnav de tuberculoză. Aici l-au vizitat persoanele din fotografie, toți acei mari artiști și scriitori ruși. Aici trupa MHAAT a dat un spectacol cu „Pescărușul” numai pentru Anton Pavlovici, care era bolnav.

Nimic nu s-a clintit în odăi din clipa în care el a plecat la sanatoriu — trusa de voiaj, butonul de cămașă, lavaboul cu lighean, cana, savoniera, „dragul dulap”, pistolul, hainele stau așa cum le-a lăsat el. Nimeni n-a mai întors filele calendarului; a rămas deschis la 27 mai 1904, data cînd Cehov a părăsit casa, grădina, biroul la care scrisese „Doamna cu cățelul”, „Livada de vișini”, „Trei surori”, cînd și-a părăsit instrumentele medicale pe care le folosea de cîte ori era chemat de un pacient, accidental.

Palmierul ne apăruse ca altarul panteist al Yaltei, casa lui Cehov, ca monumentul ei spiritual. După ce ne desfătaserăm cu arome și culori, acum ne reculegem în

Florile de oleandru sînt aici enorme, ca niște lampioane.

locuința modestă a unuia dintre cei mai subtili, integri, delicați oameni — nu numai din Rusia, ci din lume

CRUCEA ROȘIE a R.P.R.

Ce trebuie să știe ACTIVISTUL DE CRUCE ROȘIE despre lupta împotriva bolilor PROFESIONALE

CRUCEA ROȘIE a R.P.R.

Ce trebuie să știe ACTIVISTUL DE CRUCE ROȘIE despre tuberculoză

CRUCEA ROȘIE a R.P.R.

Ce trebuie să știe ACTIVISTUL DE CRUCE ROȘIE despre CANCER

CRUCEA ROȘIE a R.P.R. în apărarea sănătății poporului citiți!

Harta — imprimată pe o mătase foarte subțire, cu o vopsea specială, rezistentă la apă — cuprinzând regiunea în care urma să acționeze Rem, potrivit indicațiilor spionajului american.

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Rem Petrovici Moroz, cetățean sovietic deportat în Germania de către ocupanții hitleriști, ajunge după război — printr-o serie de împrejurări — în rândurile hoților din München și apoi agent al C.I.C. (Serviciul American de Informații). În această calitate, i se încredințează diferite misiuni, culminând cu aceea de a pătrunde pe teritoriul Uniunii Sovietice, pentru acțiuni de sabotaj și spionaj. În drum spre Statele Unite, unde trebuia să urmeze o școală de spionaj, Rem e zguduit de remușcări și în mintea lui încolțește ideea ca, îndată ce va ajunge în U.R.S.S., să se predea autorităților sovietice.

UN ELEV SÎRGUINCIOS...

Cînd aterizară, Müller îl bătu prietenește pe umăr:

— Welcome — rosti el, zîmbind mulțumit... Bun sosit în Statele Unite!

Apoi se întoarse spre un bărbat înalt, de vreo 45 de ani, care purta un costum maro...

— Hallo, Ralf! — îl salută Müller, fluturîndu-și mîna... Omul îi răspunse la salut, scoțîndu-și pălăria... Rem observă că are părul lins și puțin încăruntit...

— Noul dumatăle șef, Mr. Ralf Petterson — îl prezentă Müller lui Rem, care-și umflă pieptul și bătu călcîiele militarește...

— Să mergem, Mister Vasili Ciubakov — rosti el în rușește, după ce-l examină pe Rem cu o privire pătrunzătoare...

— Io-te-te — gîndi Rem amuzat... Iar m-au botezat...

Petterson îl duse într-o casă conspirativă din Alexandria, un orașel din apropierea Washingtonului. Fu interogată de Petrov, un emigrant alb; trecu ușor prin încercările de verificare a memoriei, păcăli cu succes „detectorul de minciuni”, cu toate că probele la care fusese supus erau istovitoare... Obținu o permisie de două zile, pe care le petrecu la New-York, împreună cu Müller.

La 1 februarie 1956 Rem fu adus la „școală”. Școala era situată într-o pădure deasă, din apropierea autostrăzii de la sudul Washingtonului. O fermă mică, un fel de cottage de lemn, se pitula în desîș... Doi inși — soț și soție — îngrijeau de fermă... În afară de ei nu mai rămneau aici decît Rem și instructorul de serviciu... Acesta se numea Arnold, era blond, solid, cu ochi albaștri, și părea de vreo 40 de ani... Se strădui să se împrietenească de la bun început cu Rem:

— Ai s-o duci bine la noi. Sîmbăta poți să mergi la restaurant la Washington, Baltimore sau Fairfax. Sînt pe acolo niște „girls”, de-ți lasă gura apă...

Arnold îi preda „Istoria spionajului”, îl punea să vizioneze filme de specialitate. „Cursurile” durau aproape toată ziua. Rem studie fotografia, topografia, sistemul de pază al frontierelor U.R.S.S., scrierea cifrată: urmă pînă și un curs de prim-ajutor medical. Un alt instructor, Hull, îi preda tirul:

— Ochește întotdeauna în burtă — îl povățuia el cinic... Chinuri îndelungate, moarte sigură...

Apoi trecu în grija instructorului Dick... Acesta îi predă un „curs practic de observare a obiectivelor militare.” În acest scop se construie un poligon special amenajat...

Jo, cel mai sever dintre instructori, îl iniție în arta procurării documentelor:

— E sarcina dumitale de bază — îl lămurii el... Avem nevoie de buletine de identitate, de livrete militare, legitimații personale și diverse a-deverințe. Acționează prudent, nu te ocupa de furturi mărunte...

În acest domeniu Rem corespunse de asemenea așteptărilor... În calitate de membru al bandeii de hoți din München, acumulasă o experiență serioasă, care acuma se dovedi de preț...

Sîrguința și mai ales aptitudinile evidente ale elevului îi satisfăcură pe instructori. Ralf Petterson, șeful școlii, îl vizita adesea pe Rem: îl obliga să citească regulat presa sovietică, să se pună la curent cu literatura, cu filmele. Îl îndopa însă, în același timp, cu romane polițiste și filme cu gangsteri. Sîmbăta și duminica era dus în orașele din apropiere, unde era obișnuit cu băutura, cu mîncărurile alese, cu „dancing-girls” — urile din baruri...

Rem se străduia să-și întipărească bine în minte totul...

MISIUNEA LUI PIOTR GRIGORIEVICI MARCENKO

— Ei, Piotr Grigorievici — îi spuse Ralf amical — povestește-mi cîte ceva despre dumneata...

Rem se achită cu ușurință... Tocise și cunoștea pe de rost biografia lui Marcenko...

Instructorii îi prelu-crară amănunțit misiunea de spionaj...

I se încredințau spre cercetare raioanele Tbilisi și Baku din R.S.S. Georgiană. Trebuia să țină sub observație cîteva importante obiective de apărare, să găsească un teren prielnic pentru aterizare la 50 km de

DE VADAT DIN BAZNA

(III)

Tbilisi... Terenul să aibă o suprafață de cel puțin 300 mp. Trebuia să observe în permanență șoselele, căile ferate, eșaloanele militare, să țină minte numerele și indicativele unităților.

Mai trebuia să caute locuințe conspirative, să găsească oameni gata să găzduiască pe oricine fără a anunța autoritățile. Trebuia să asculte și să înregistreze convorbirile, anecdotele, să aprecieze moralul populației. Bineînțeles, sarcina cea mai importantă consta în procurarea diverselor documente...

I se fixă și locul de întîlnire cu un alt agent din Tbilisi. În zilele de 22 și 29 iulie, la orele 16,55, trebuia să se prezinte în fața Institutului de Marxism-Leninism din oraș și să se plimbe timp de un sfert de oră, purtînd sub braț un pachet în hîrtie albă, iar în buzunarul din spate al pantalonilor un număr din „Pravda” cu titlul vizibil. În timpul plimbării, urma să-și scarpine mereu urechea stîngă.

Parola:

— Nu știți unde se află strada Stalin?...

— Nu, eu știu unde se află strada Lenin — urma să răspundă Rem.

Omul îi va înmîna un pachetel pe care trebuia să-l ia cu el la întoarcerea în Statele Unite...

ÎN CAZ DE PRIMEJDIE... FIOLA I

Rem se afla într-o stare de agitație febrilă necurmată. Se temea ca nu cumva șefii lui să-i hănuiască intențiile... Dar nu se întimplă nimic. Le cîștigase încrederea. Data plecării din S.U.A. îi fu în curînd anunțată: 15 mai.

În dimineața zilei respective, lui Rem i se înmîna harta regiunii în care trebuia să acționeze... Era o hartă amănunțită, imprimată cu vopsea specială pe o pînză de mătase extrem de subțire. Mai primi 20.000 de ruble și un aparat de fotografiat marca F.E.D.

— Vei fotografia portul Baku — îi dete instructorul ultimele indicații... Dar fii prudent... Fă curte vreunei fetișcane, care, desigur, va fi bu-curoasă să-ți pozeze pe fond marin. Pe urmă, fotografiezi portul. Noi avem nevoie de un fond clar...

Apoi îi împuiară capul cu sfaturi interminabile:

— Evită înregistrările... Înnoptează numai în locuințe particulare... Evită certurile... Nu intra în conflict cu miliția... Dacă ești reținut, întrebuițează pistolul. În caz de pericol inevitabil...

Rem deveni atent.

— ... Fiola — îl lămurii cinic instructorul... Meseria asta comportă riscuri... Ai o fiolă cu acid sinilic ascunsă în colțul gulerului... O mușcătură ușoară și... o moarte fulgerătoare.

...Același cvadrimotor, purtînd nr. 05533, îl duse pe Rem, împreună cu Fred, Mike și un necunoscut, spre Europa. Aterizară pe aerodromul din Wiessbaden. Acolo îl întîmpină Müller, la fel de scump la vorbă ca totdeauna:

— Odihnește-te, prinde puteri... — îl sfătui el sever.

Mecanicul Rem Petrovici Moroz, în atelierul sovhozului unde lucrează astăzi.

Ii era categoric interzisă ieșirea din casă. Putea să dea nas în nas cu vreunul din cunoscuții alături de care lucrase în Belgia...

În ziua de 30 mai, Rem, Müller și Fred (Mike rămăsese la München) luară cvadrimotorul spre U.R.S.S.

Pe Rem începură să-l chinuie întrebările... Aproximarea de Patrie îl atrăgea și-l înspăimânta în egală măsură... „Mă vor înțelege, oare?” — se întreba el necontenit... Și iar simți că tirăște după el acel ceva greu și murdar, iar văzu nenumăratele degete care-l țintuiau necruțător și privirea cu reflexe de oțel a milioane de ochi. Dar dacă îl vor înhăța și-l vor trimite pur și simplu în fața plutonului de execuție?... În urechi îi și răsună vocea aspră a procurorului militar, rostind rechizitoriul... Vedea defilind prin fața lui plutonul de execuție... Auzea ordinul...

Rem se scutură înfiorat și-și frecă ochii, ca după un coșmar...

„Nu, nu se poate... Sînt sigur că mă vor înțelege — își spuse el hotărît... Ori, chiar dacă nu, îmi merit soarta... Așa nu se mai poate trăi.”

Müller îi dăduse o valioară în care se găseau un costum, o pereche de încălțăminte și rufărie, toate de producție sovietică... Rem se simți altul, îndată ce îmbracă hainele de lînă aspră, pantalonii atât de cunoscuți și de rusești, cu manșetele largi, și cizmele de pînză. Un impermeabil îi completa îmbrăcămintea... Șapca dintr-un material ieftin îi aminti de una asemănătoare din anii copilăriei.

Ajuns la graniță, Rem dădu cu ochii de Fred și încă un american.

Müller îi dădu ultimele instrucțiuni:

— Ți se va indica precis dispozitivul pichetului... După ce treci fișia arată, schimbă cizmele cu pantofii... E acolo un mic lac... Aruncă

cizmele... Ascunde geamantanul... Memorează totul... Același drum la întoarcere... Good look!

Turismul în care îl urcă pe Rem purta nr. 173...

— Granița este alături — îi șopti Fred... Și-i înmînă un pistol T.T. cu 47 de cartușe.

Se lăsase întinericul... Era frig. Rem își aruncă în spate o învelitoare flanelată din valiza pe care i-o dăduse Müller... Tremura mai mult de emoție, decît de frig...

Rem apăsă butonul lanternei și se uită la ceas. Era ora 21,15... Se ridică și porni cu băgare de seamă înainte...

Își simțea trupul străbătut de fiori, ca niciodată...

Cînd trecu de fișia brăzdată, îi veni să plîngă...

„Mîine — gîndi el — sau cel mai tîrziu poimîine, lumea întreagă va afla că Rem Moroz a evadat din beznă”.

EPILOG

Întîmplările descrise în această povestire sînt reale. La data de 19 decembrie 1956 presa sovietică a informat publicul asupra cazului lui Rem Petrovici Moroz, agent al spionajului american, care s-a predat de bună voie autorităților sovietice...

Ținînd seama de faptul că Rem și-a recunoscut vina, s-a hotărît ca el să nu fie deferit justiției.

Astăzi Rem Petrovici Moroz lucrează ca mecanic-auto într-un sovhoz cerealier...

Aurel COVACI

(După „OGONIOK”)

TE VĂD!.. TE VĂD!..

**BUNĂ RECOM-
PENSĂ**

...oferim oricărei persoane care ne aduce vești asupra locului unde se află sabia de la statua Ecaterinei Teodoru din Brăila. (Pot participa la acest concurs chiar și „unii” locuitori de la Sfatul popular ordășnesc).

„NU VĂ REZEMATI DE GARD”...

...avizează o tablă în parcul din Brăila. Și oamenii s-au conformat: nu se mai reazimă...

Fotografii de

B. PETROVICI

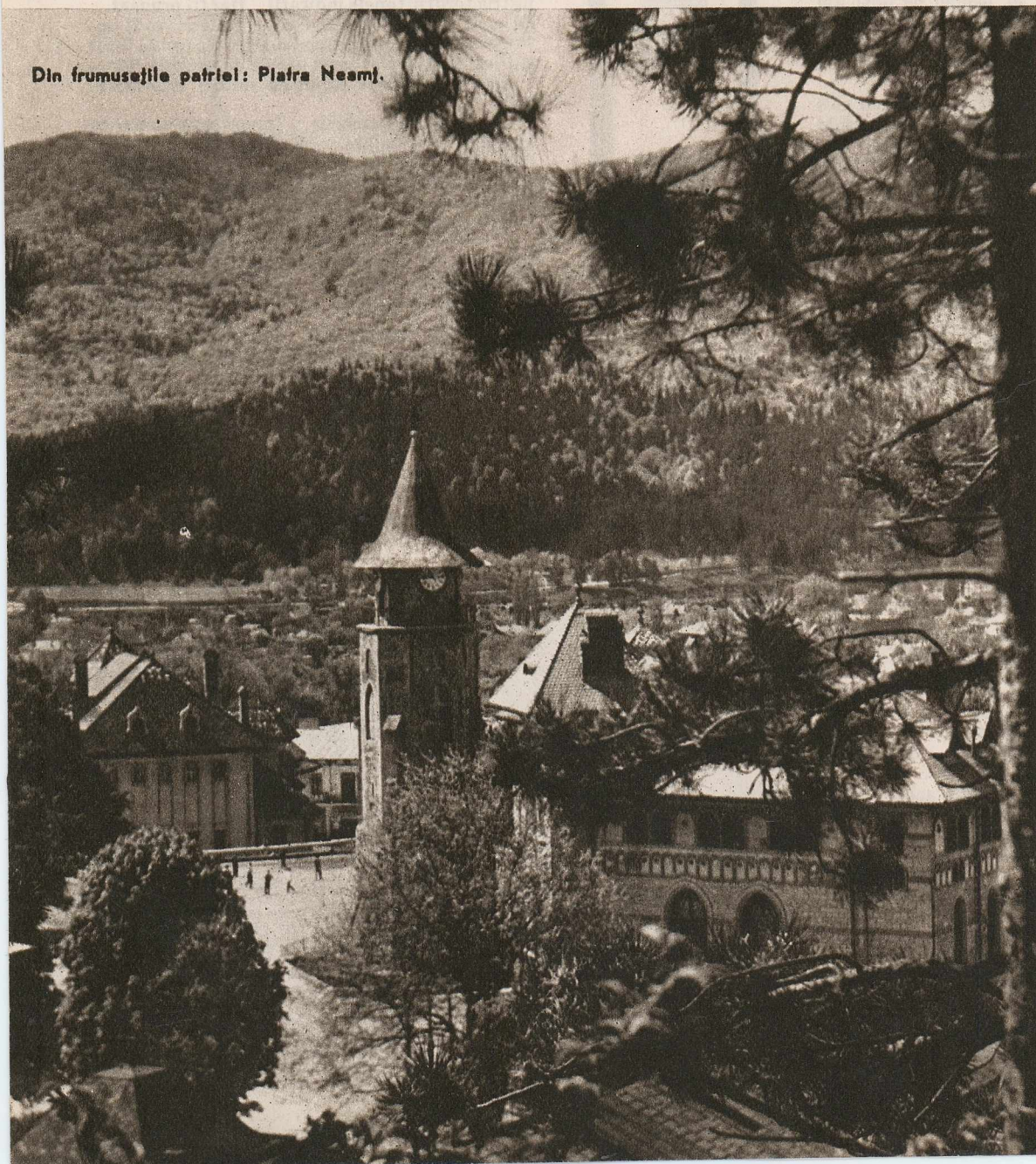

MOARA... FĂRA NOROC...

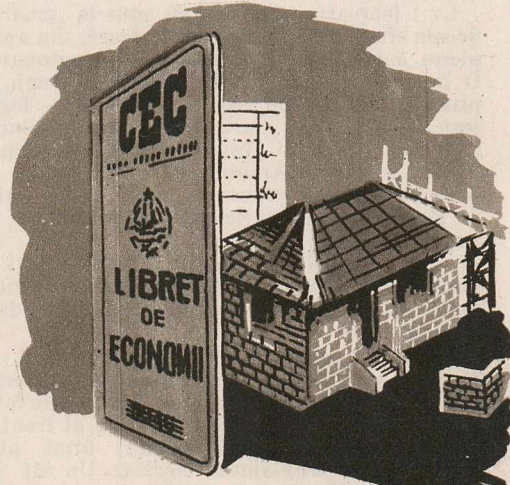
Paisaj rustic din regiunea Craiova, reprezentînd ruinele fostei mori din comuna Dețoi, intrate în reparatie acum un an și mai bine. Pe chipurile locuitorilor se poate citi adinca satisfacție de a parcurge drumul pînă la Lădești (40 km), unde se află cea mai apropiată moară.

Fotografie de M. IVANCIU

Din frumusețile patriei: Piatra Neamț.

Vă doriți o casă?

Dejuneți trentat economiile la
CEC

ISTORICUL CLUJULUI

Vedere din Cluj.

Prin materialul de față răspundem tov. Gheorghe Lazăr, tehnician — Baia Mare — care ne-a rugat să-i dăm câteva date cu privire la trecutul orașului Cluj.

Clujul este o veche așezare, situată în zona de contact a Carpaților Apuseni cu podișul Cîmpiei ardelenice, la o înălțime de 700 metri cu caracter economic diferit. Aci se găsesc urme ale vieții omenești încă din neolitic. Vechea Napoca — numele din antichitate al orașului — a fost un însemnat centru al Daciei libere și apoi al Daciei romane.

Retragerea romană a dus la o decădere a vieții urbane din spațiul dacic; Napoca dispărea. De-abia la începutul celui de-al doilea mileniu al erei noastre, vechea așezare începe să renască. Astfel, în veacul al XI-lea se stabilește în preajmă-i o vestită mănăstire benedictină (cea din Mănăsturel), apoi, în secolul următor, apare comitatul de Cluj și castrul de la Cluj, în apropierea cărui — probabil — se așează „oaspeții” regelui ungar — sașii. Năvala tătară din 1241 a adus distrugerea acestei așezări primitive medievale; ea renaște însă sub

regele Ștefan al V-lea, în deceniile următoare. Totuși, pînă în primii ani ai veacului al XIV-lea, Clujul nu este decît un sat. Secolul al XIV-lea aduce adevărată dezvoltare a orașului medieval. Meșteșugurile lui avînt, apar breslele; în acest veac se înregistrează prima revoltă a masei, meșteșugarii clujeni luptînd alături de țărani împotriva abatelui de la Mănăsturel.

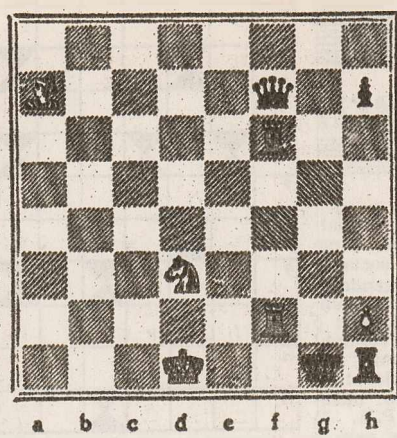
Noile caracteristici ale orașului se accentuează în secolul al XV-lea. Se remarcă o creștere a populației — care ajunge la vreo 4500 de oameni — o creștere a numărului meșteșugarilor — cel puțin 400. Se ridică în jurul orașului fortificații mai largi și mai puternice. Și în acest veac populația de jos a orașului dezvoltă olocotitoarea viață socială a Clujului, prin participarea sa la mișcările țărănilor din 1437.

Veacul al XVI-lea reprezintă apogeul dezvoltării meșteșugurilor clujene în cadrul modului de producție feudal; pe plan religios, el este veacul traserii clujenilor prin frămîntările Reformei. Istoria acestui veac se deschide prin participarea orașeni-

lor la răscoala din 1514. Spre sfîrșitul secolului se înregistrează circa 1000 meșteri, la o populație de 7500 locuitori.

Veacurile ce urmează sînt veacuri de decădere. Conflictul din ce în ce mai strîns dintre turcii și austriaci lovește deseori teritoriul ardelen, orașele decăd și și pierd libertățile. Nobilii părăsesc Cluj, meșteșugurile — lipsite de materii prime, de debușuri și de siguranța circulației — decăd. În ultimele decenii ale secolului al XVIII-lea, apar semnele timpurilor noi, capitaliste. Zidurile se dărîmă, viața nouă pătrunde în orașul anchihoizat. Acesta se modernizează în cursul veacului al XIX-lea și și dezvoltă industria. De la 10.600 locuitori, în secolul al XVIII-lea, orașul ajunge să numere, în 1910, 60.808 locuitori, cifră care a crescut pînă la 164.752 locuitori în zilele noastre (ultimul recensămint).

În anii puterii populare Clujul a devenit un oraș modern, un puternic centru industrial, cultural și științific, a cărui populație își dă din plin aportul la lupta poporului nostru pentru construirea socialismului.

PROBLEMĂ
G. LATZEL

Premiul I la concursul revistei „Deutsche Schachzeitung” pe 1956;

MAT ÎN TREI MUTĂRI

(Alb: Rd1, T12, T16, Na7, Cd3, Ph2. Negru: Rg1, Df7, Th1, Ph7).

Deschideri de linii. Următoarea partidă s-a jucat într-un mic turneu disputat de curînd la Odense (Danemarca). Împotriva regelui negru întîrziat în centru, albul a dat un atac clasic bazat pe tema deschiderii liniilor.

PARTIDA SPANIOLĂ. Alb: E. Pedersen Negru: Norman-Hansen 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cc6 5.0-0 C: e4 6. d4 b5 7. Nb3. d5 8. d : e5 Ne6 9. De2! (Mutarea marelui meșteru sovietic Keres) 9... Ca5 10. Cd4 ph4! (O idee originală, dar legată de riscuri) 11. c3! C : b3 12. a : b3 Nd7 13. f3 Cg5 (13... Cc5 14. b4 Cc6 15. Cf5) 14. N:g5 D : g5 15. e6! (Deschide liniile în centru. Acum la 15... f : e6 ar fi urmat 16. C : e6 N : e6 17. D : e6 + Ne7 18. T : a6 T : a6 19. D : a6 De3 + 20. Rh1 De2 21. Dc6 + și alb câștigă) 15... Nc8! 16. f4! Df7? (Trebuia jucat 16... Dh6 deși și atunci albulstă mai bine după 17. De5!) 17. e : f7 + + R: f7 18. Dh5 + g6 19. D : d5 + și albul a câștigat după câteva mutări.

Soluția problemei din cronică precedentă. O problemă foarte interesantă pe tema maturilor prin descoperire. Cheia este 1. Nc3 cu amenințarea 2. Ce5 și 3. Ce4 mat. Acum la 1... T:c3 urmează 2. Cd2 și 3. Ce4 mat, iar la 1... C : c3 2. Cd4 și 3. Cb7 sau 3. Cf7 mat. La 1... Cb6 2. Cg5 Rc5 3. Ce4 mat; 1... Nb4 2. Ne5 + Rc5 3. Nd4 mat.

ANIMALE AJUTORE

ale serviciului poștal

Din cauza climatului și configurației terenului, în multe țări serviciul poștal este asigurat cu ajutorul diferitelor animale. Cîtinete, acest prieten credincios al oamenilor, este întrebuintat în lunile de iarnă în nordul Uniunii Sovietice, în Alaska, în Canada, în Groenlanda etc.

În nordul Europei, întâlnim și renul. În țările muntoase ale Americii de Sud, pentru transportul poștei sînt utilizați măgurel, cătrul și lama. În țările asiatice găsim, în locul calului, cămila cu una sau două cocoașe, cea din urmă fiind mai rapidă. Prin regiunile Katakari, lipsite de apă, și pârțile învecinate ale Kapitonului își face apariția bicoulul. Vechii egipteni au întrebuintat pentru transportul știrilor de la vasele plecate în larg, porumbelul. Mai trziu poșta cu porumbel ia o deosebită dezvoltare, începe chiar creșterea unor specii speciale.

S-a mai încercat în Belgia întrebuintarea pisicilor pentru transportul corespondenței, dar nici aceasta și nici încercarea unui apucător francez, care în acest scop a întrebuintat o albină, n-au dat rezultate.

Cu toată dezvoltarea mijloacelor mecanizate pentru transportul corespondențelor, calul, cătrul, cîtinele, renul, cămila sau porumbelul căldător rămîn un prețios ajutor al omului în executarea serviciului poștal.

REZULTATELE CONCURSULUI NOSTRU DE PROBLEME DISTRACTIVE

Juriul concursului de probleme distractive organizat de revista „Flacăra” și Muzeul de Artă Populară al R.P.R. a acordat — prin tragere la sorți — următoarele premii și mențiuni:

Premiul I: MARIA ANDREI (195 puncte), București, str. Avrig 65.

Premiul II: ARH. GHEORGHE ANDREI (195 puncte), București, calea Călărăși 166.

— **ELENA BOTEZ** (127 puncte), București, str. Dionisie Lupu 51.

Premiul III: ANA HALMAGHI (125 puncte), Sibiu, str. Stalingrad 41;

— **MARIANA BĂDILĂ** (125 puncte), Sibiu, str. Stalingrad 41;

— **CONSTANTA STANCIU** (124 puncte), București, str. Dr. Iatropol 37.

Mențiunea I: Prof. Constantin V. Mahu (122 puncte), Clujpung, raionul Muscel, str. Ilie Pintilie 12;

— Dan Culiol (121 puncte), București, bd. Nicolae Bălcescu 32;

— Ana Brutiș (120 puncte), Timișoara, str. Horia 9;

— Dr. Silviu Băitan (117 puncte), Cluj, str. Szecsenyi 167;

— Mihai Catarahia (115 puncte) Brăila, str. Rahovei 4;

— M. Aragon și O. Bedighian, (112 puncte), Tekirghiol, str. Babadag 2;

— Cezar Rădulescu (95 puncte), București, calea Dudești 18;

— Rodica Pintilie (90 puncte), București, str. Teodor Dragu 12;

— Paul Neicu (85 puncte),

Clujpung, raionul Muscel, str. L. Catargi 16;

— Ana Petrov (85 puncte), Clujpung, raionul Muscel, str. 30 Decembrie 12.

Mențiunea a II-a: Aurel Ioanovicu (85 puncte), Timișoara, str. Gh. Doja 26;

— Dr. Lionin Astra (82 puncte), București, str. Izvor 2;

— Lucretia Lazăr (81 puncte), Sibiu, Piața Unirii 10;

— Av. St. Gh. Ștefănescu (81 puncte), Pitești, str. Cuza Vodă 5;

— Stînghe Vasile (80 puncte), București, str. Matei Constantin 52;

— Margareta Stoicescu (80 puncte), Brăila, str. Generalissimul Stalin 194;

— Farm. Francisc Graffius (79 puncte), Cluj, str. Molotov 36;

— Ing. Felicia Popescu (78 puncte), Clujpung Moldovenesc, str. V. Alecsandri 1;

— Marcel Males (76 puncte), București, str. Arcului 26;

— Ștefan Ionescu (76 puncte), Ploiești, str. 23 August 184;

— Dan Hirsu (75 puncte), București, str. Progresului 91;

— Elena F. Gheorghe (54 puncte), Craiova, str. Al. I. Cuza 107;

— Marin Marinescu (54 puncte), București, str. B.P. Hașdeu 25;

— Ofelia Toma (52 puncte), Lugoj, str. Sirul Artileriei 3;

— Nicolae Stanciu (52 puncte), Lugoj, str. I. Ehrenburg 1;

— Gheorghe Gilea (51 puncte), Galați, str. M. Kogălniceanu 17 A;

— C. Dilșchi (51 puncte),

București, str. Drumul Serii 11;

— Gh. Zănescu (51 puncte), București, str. Drumul Taberei 2;

— Florina Popescu (51 puncte), București, str. Ecoului 4;

— Emil Viljilian (51 puncte), București, str. Mihail Cornea 25;

Premiile și mențiunile se pot ridica de la Muzeul de Artă Populară al R.P.R., Calea Victoriei nr. 107, în ziua de 29 septembrie 1957, ora 12 a.m., iar abonamentele la revista „Flacăra” se vor trimite câștigătorilor la domiciliu.

Juriul a evidențiat pentru unele dezlegări corecte pe următorii participanți la concurs:

Eugen Zare — P. Neamt; Dan Bițică — Pitești; Peter Carol — Craiova; El. Popescu — București; Ilie Matei — Pitești; Victor Zbarcea — Bușteni; Bică Pisoschi — Craiova; Iorgu Savu — Galați; Teodor Graur — București; Ing. Andrei Cișeș — P. Neamt; Ștefan Pisoschi — Craiova; Pandeleanu Dianu — Tr. Măgurele; Galina Pop — Pitești; Ene Alexandru — Or. Stalin; Ion Măntie — Filiași; M. Stancu — Segarcea; Iolanda Popescu — Petroșani; Constanta Dianu — Tr. Măgurele; C. Horjea — București; Elena Crișan — Cluj; Em. Todea — Cluj; L. Persolu — Călărăși; C. Lupea — Hidrocentrala Sadu V; Otilia Ionescu — Craiova; Traian Cioclitu — Craiova; Mihai Predescu — com. Laloș, rog. Craiova; Victoria Lupea — Sadu; Gh. Fometescu —

Tg. Jiu; Marin Iliescu — București; Romeo Matei — Brăila; Venera Popoviciu — București; C. Viad — Buzău; C. Burulană — București; I. Borangu — Caracal și C. Crețeanu — Galați.

Celorlalți participanți le urăm succes la viitoarele concursuri.

Nu au fost luate în considerație plicurile următorilor participanți la concurs, intrucît data poștei era depășită de cea fixată în condițiile de participare:

1) Dr. Nicolae Andrei — București. 2) Grosu Nineta — Roșiori de Vede. 3) Costin Istrătescu — Or. Stalin. 4) Dușu Damian — Pitești. 5) Mariana Zăruiescu — Iași. 6) Maria Clurea — Iași. 7) Gică Mădărășan — Vama Curtici. 8) Merșa Sinziana — com. Satchinez, rog. Timișoara. 9) Pigil Traian — Timișoara. 10) Ing. N. Popescu — București. 11) Serbu Alina — București. 12) Cioclitu Elena — Craiova. 13) Dr. St. Dumitrescu — Curtea de Argeș. 14) El. Georgeșcu — București. 15) Romeo Traian — București.

Nu au fost luate în considerație plicurile următorilor participanți la concurs, intrucît nu au trimis „cuponul de dezlegări”:

1) N. Pipera — Predeal. 2) Giuroescu Constantin — com. Tomnatic, rog. Timișoara. 3) Gh. Constantin — com. Piatra, raionul Zimnicea. 4) Păuți Aurel — Timișoara. 5) Corcodel Cristea — București. 6) Ana Cișeș — Piatra Neamt. 7) Lt. Marinescu Ion. 8) Zoe Petrov — București. 9) Nițescu I. — Bucu-

rești. 10) Grigoriu Mircea — București. 11) P. Popovici — București. 12) Vodă Adela — Toplita. 13) Varga Elena — Oțelul Roșu. 14) Zoe Georgescu — Lugoj. 15) Horea Delabrad — com. Ticu, rog. Cluj. 16) Mihăilescu Dumitru — Timișoara. 17) Ofelia Cărpinișan — Timișoara. 18) Lidia Săbău — Toplita. 19) Cotrău Felicia — Arad. 20) Nico Nicolae — Sibiu. 21) Constantinescu Vasile — Pitești. 22) Lupu Sofia — Medias. 23) Lucia Jucu — Timișoara. 24) Stoicescu Costică — Tg. Mureș. 25) Tocan Ion — București. 26) Nitu Vasile — Tulcea. 27) Buclic Stefan — Tulcea. 28) Nicolau Virgiliu — Clujpung, rog. Pitești. 29) Trofin Eugenia — București. 30) Irimia Petre — com. Birca, rog. Craiova. 31) Silvestrovici Eliza — Timișoara. 32) Hojda Elisabeta — Timișoara. 33) Roventia Vasile — Pitești. 34) Ana Voiculescu — Caracal. 35) Marinescu Paula — Pitești. 36) Elena Custic — Caracal. 37) Chiru Vasile — Constanta. 38) Ing. Gibian Florin — Arad. 39) Maria Nicolau — București. 40) Popa Matei — Galați.

Nu au fost luate în considerație plicurile următorilor participanți, intrucît au trimis „cuponul de dezlegări”, dar nu și... dezlegările:

1) Plut. Popa Vasile — Breaza. 2) Merșa Pavel — Timișoara. 3) Marinescu Nicolae — Or. Stalin. 4) Magdalena Serbu — București. 5) Cantantari Alexandru — Breaza.

ORIZONTAL: 1) Cea din R.P.R., închinată celor mai înalte năzuințe ale poporului, merge pe calea realismului socialist — „Mai fericit ca legendarul Noe/ Din toată omenirea înmădată/ In... mea nu am dect o fată”. (Topirceanu, volumul „Migdale amare”). 2) „Omul” din „povestea” lui Boris Polevoi — Poet român contemporan, membru al Academiei R.P.R. 3) Melodios, armonios, așa cum e versul marilor poeți — Cea a literaturii noastre o găsim în scrierile cronicarilor. 4) „Tăvăliță prin seu și printr-oieacă de alifie de...”, căruia i se mai zice și usturoi (Sadoveanu, „Frații Jderi”) — Clung (mold.) — Ne delectăm cu o operă literară — Ion Dumitrescu. 5) Mișcare social-politică și culturală ce s-a produs în Europa occidentală în ultima perioadă a Evului Mediu, căreia i-au aparținut Rabelais, Shakespeare, Lope de Vega și alți titani ai literaturii și artei — A crea (fig.). 6) Cobalt — Aceste (pop.) — O temă netratată până la sfârșit... 7) Scopul pentru care toți notabilii orașelului în care se petrece acțiunea comediei „Revizorul” de Gogol cred că a venit Hlestakov în localitatea lor (pl.) — Localitate în Belgia. 8) Pronume personal — Localitate în Franța, unde a fost ucis de hitleriști și înmormintat Gabriel Pări, eminent conducător al clasei muncitoare franceze; uciderea sa a constituit subiectul unei cunoscute poezii a lui Louis Aragon — Cei întru ale literaturii au și ei revista lor: „Tinărul scriitor” (sing.). 9) Lac și oraș în S.U.A. — Carte — Organizație revoluționară a tineretului din țara noastră, a cărei eroică activitate a inspirat pe mai mulți dintre scriitorii noștri. 10) Titlul unui roman al scriitorului german Stefan Heym — Căi.

a	k	e	v	a	r	a	t	b	e	n	i	u	c	
3	m	e	l	o	d	i	c	s	a	m	i	n	t	a
4	a	t	c	i	o	c	i	t	i	m	i	d		
5	n	e	m	a	n	t	e	r	e	n	a	s	t	e
6	t	a	e	o	a	b	t	e	t	e	m			
7	i	n	s	p	e	c	t	i	e	s	k	a	i	
8	n	e	i	v	r	y	w	e	n	i	c			
9	e	r	i	e	a	o	b	w	t	e				
10	o	a	t	a	t	i	c	i	i	n	w	t	e	
11	e	n	e	r	g	i	c	a	t	o	n			
12	p	e	r	e	e									

11) Plină de vigoare — Pronumele unui compozitor francez din secolul al XVIII-lea — Artur Gorvei. 6) Au demascat-o în operele lor scriitorii realismului critic rus. 7) Nu spun nimic — Teodor Ypsilanti — Romanțier portughez. 8) Veche notă muzicală — Despre cei de la Curtea Veche a scris Matei Caragiale — Măsură cunoscută de pe timpul lui Cuza. 9) Pronume — Literă grecească. 10) Fac să devieze — Întreprindere aparținând sfaturilor populare, a cărei activitate constituie adesea tema unor lucrări satirice. 11) Cel mai strălucitor luceafăr de pe firmamentul poeziei românești — Pronume. 12) Insufletește — Scriitor satiric sovietic; printre altele a scris împreună cu E. Ilf romanul satiric „12 scaune”. 13) Fluviul poeziilor lui Heine — Romanțier român contemporan. 14) La strunguri, la cîntare, la rotative, în mîinile chirurgilor și în ale bucătarilor (pl.) — Unealtă a scriitorului. 15) Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Geo Bogza, Mihail Beniuc, Zaharia Stancu ș.a. Cuvinte rare: SPA, IVRY ERIE, ECA.

11) Plină de vigoare — Pronumele unui compozitor francez din secolul al XVIII-lea — Artur Gorvei. 6) Au demascat-o în operele lor scriitorii realismului critic rus. 7) Nu spun nimic — Teodor Ypsilanti — Romanțier portughez. 8) Veche notă muzicală — Despre cei de la Curtea Veche a scris Matei Caragiale — Măsură cunoscută de pe timpul lui Cuza. 9) Pronume — Literă grecească. 10) Fac să devieze — Întreprindere aparținând sfaturilor populare, a cărei activitate constituie adesea tema unor lucrări satirice. 11) Cel mai strălucitor luceafăr de pe firmamentul poeziei românești — Pronume. 12) Insufletește — Scriitor satiric sovietic; printre altele a scris împreună cu E. Ilf romanul satiric „12 scaune”. 13) Fluviul poeziilor lui Heine — Romanțier român contemporan. 14) La strunguri, la cîntare, la rotative, în mîinile chirurgilor și în ale bucătarilor (pl.) — Unealtă a scriitorului. 15) Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Geo Bogza, Mihail Beniuc, Zaharia Stancu ș.a. Cuvinte rare: SPA, IVRY ERIE, ECA.

DEZLEGAREA JOCULUI „TEATRU”.

ORIZONTAL: 1) Actori — Uranus. 2) Cor — Andromaca. 3) Trio — Tragedii. 4) Teatral — Rusă. 5) Mim — Ram — Blău. 6) În — Turanici — E. 7) Zaț — Petală — Vu. 8) A — Uta — Ise — Nor. 9) Nera — Ge — Trudi. 10) Tr — Balet — I.S.E.P. 11) Roluri — Pasivi. 12) Oua — Ten — t — Cld. 13) P — Sparafucile.

MODA

Mantourile trei sferturi se mai poartă. Remarcați materialul, în dungi pe lat.

Complet de toamnă format din fustă și mantou confecționate din același material suplu, de culoare deschisă. Observați falta înaltă a fustei, precum și linia simplă a bluzei, asortate la culoare cu pălăria.

(Din „Parada Modei-1957”)

SFATURI PRACTICE

Citeva sfaturi pentru reușita conservelor. Toate gospodinele, exceptînd debutantele, pretind că știu să prepare conserve. Nu însă toate le reușesc. Și aceasta, din cauza unor amănunte — neînsemnate în aparență — dar care, pînă la urmă, se dovedesc importante.

De aceste oțtewa amănunte, care condiționează reușita conservelor preparate în casă, ne vom ocupa acum.

● Mai întii, o gospodină trebuie să știe că legumele sau fructele pot fi conservate bine numai dacă sînt absolut proaspete și sănătoase. Pentru fructe am mai adăuga că nu trebuie să fie prea coapte.

● În al doilea rînd intervine ca o condiție de bază pentru reușită, curățenia. Atît fructele, cît și legumele alese, cît și vasele în care se prepară și se păstrează trebuie spălate cu multă atenție. Borcanele în care se păstrează conservele se opăresc cu apă clocotită și apoi se usucă bine.

● Nu e prea indicat să folosim, la închiderea borcanelor, cauciucuri vechi pe care le-am utilizat cu un an în urmă. În orice caz, înainte de a le așeza pe gura borcanelor, aceste cauciucuri trebuie să fie unse puțin cu o grăsimă vegetală.

- Să nu se umple niciodată borcanele pînă sus. Să se lase cel puțin 2 cm între conținut și capacul borcanului.
- În cazanul de sterilizare borcanele să se introducă în apă clocotită, iar timpul de fierbere să se calculeze din momentul cînd apa a dat în clocot — nu din clipa introducerii borcanelor.
- Cînd scoatem borcanele din baia de sterilizare, să le așezăm pe o masă de lemn, sau pe suporturi de hirtie — nu pe plita mașinii de gătit sau pe ceva de metal — și să le înfășurăm în cîrpe pînă se răcesc.
- Păstrarea borcanelor cu conserve se face în locuri potrivite, ferite de lumină, de căldură și de umezeală.
- În sfîrșit, cînd deschidem un borcan, să-l consumăm repede. Un borcan deschis nu rezistă mai mult de 48 de ore iarna și 24 ore vara.

Respectați cu strictețe aceste reguli de amănunt, precum și indicațiile exacte ale rețetelor și veți vedea că toate conservele reușesc.

Posta Reducției

VICTOR SALZMAN — TURDA. Vom satisface dorința dv., publicînd în unul din viitoarele noastre numere un material despre celebrul cîntăreț Șalișapin.

SANDA LINITCHI — TURDA. Actrița care vă interesează se numește Alla Larionova. Regretăm, dar nu putem verifica dacă este aceeași persoană cu prezentarea modelelor de care ne întrebăm.

MOLDOVAN VIORICA — CLUJ. Vom continua să publicăm portrete ale actorilor străini, de celebritate mondială.

MEDY MEDELEANU — CONSTANȚA. În unul din numerele viitoare ale „Flacării”, veți putea citi și o scurtă prezentare a compozitorului de care vă interesați.

VREMES VIORICA — VASLUI. Revista noastră a publicat cu citeva numere în urmă un material despre Gérard Philippe, însoțit de mai multe fotografii.

GRIG. ZINCOVSKI — OR. STALIN. Vă mulțumim pentru invitație, căreia, pe măsura posibilităților, îi vom răspunde.

ȘTEFAN ANDRONACHE — TECUCI. „Flacăra” va publica

în continuare reproduceri după picturi de valoare, precum și portrete ale actorilor de film cunoscuți pe plan mondial.

ȘTEFAN M. TARA — LOCO; CTIN BABEAN — LUGOJ; I. PORUMB — ORADEA.

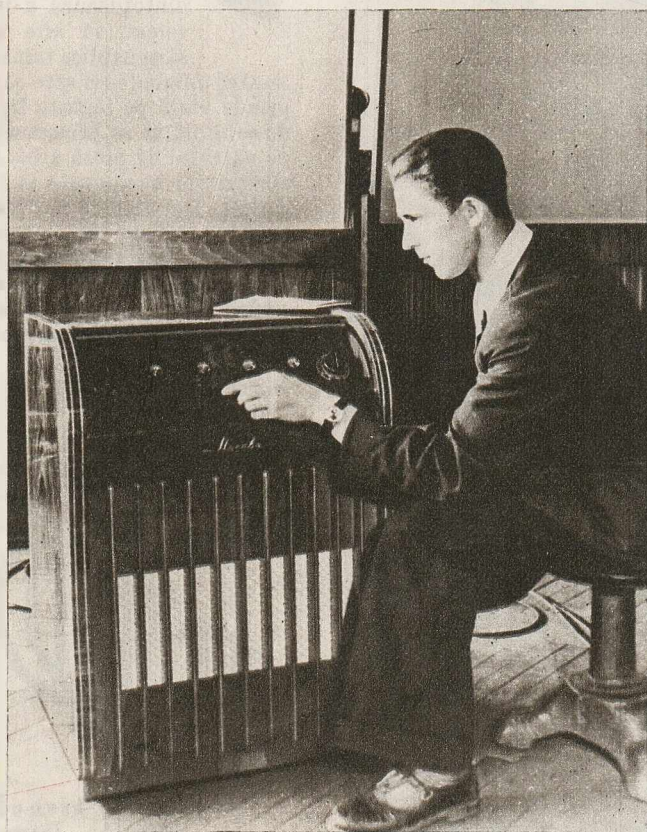
Am luat notă de propunerile dv. **PAUL REZEANU — TURNU MĂGURELE.** Regretăm că de ocazională nu avem posibilitatea de a vă trimite exemplarele ce vă lipsesc. Vom include în planul nostru propunerile trimise.

VICTOR JIMBORI — TR. MĂGURELE. Careul trimis are greșeli care îl fac nepublicabil. Mai încercați.

T. JERULESCU — LOCO. „Săritura” e foarte facilă din cauza cifrei 23. Asociația de litere din careu dă loc la confuzii. (Vezi cuvîntul din ultimul rînd al careului).

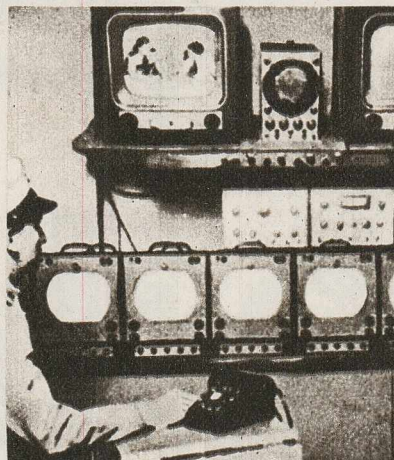

ÎN JURUL GLOBULUI

TELEVIZORUL CU ECRAN MARE. Televizoarele „Moskva”, create pentru cluburi și palate de cultură, oferă un ecran mărit de 90 x 120 cm.

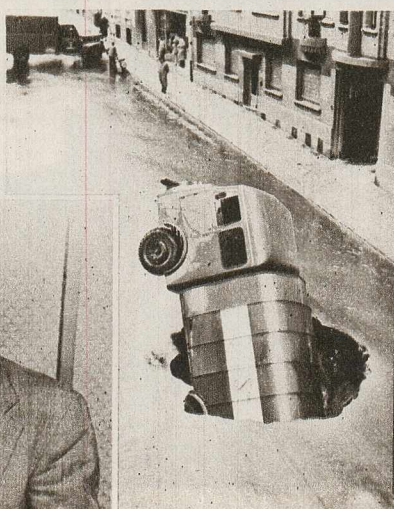
TELEVIZIUNE ÎN TEMNIȚĂ... Nu ca să alunge pictiscaia deținuților, ci pentru întărirea păzei. Inchisoarea centrală din Huston (S.U.A.) a fost înzestrată cu un sistem special de televizoare, pentru supravegherea principalelor puncte prin care s-ar putea produce evadări.

O NOUĂ LINIE ELECTRIFICATĂ. Recent a fost inaugurată în R.P. Polonă o nouă linie ferată electrică, lungă de 344 km. Construcția și electricizarea ei s-au realizat într-un timp record.

CU ADEVĂRAT ÎNTRAT ÎN PĂMÎNT. Acest accident, puțin obișnuit, s-a produs nu demult pe străzile orașului Bruxelles. Cauza pare a fi o prăbușire de teren, survenită în urma ploilor torrențiale ce au căzut aci.

CARAMBOLI! Clocnirea dintre un autocamion de 15 tone și un hipopotam — în Camerun — s-a soldat cu răsturnarea autocamionului — din ferioare, fără a face victime în rândul pasagerilor.

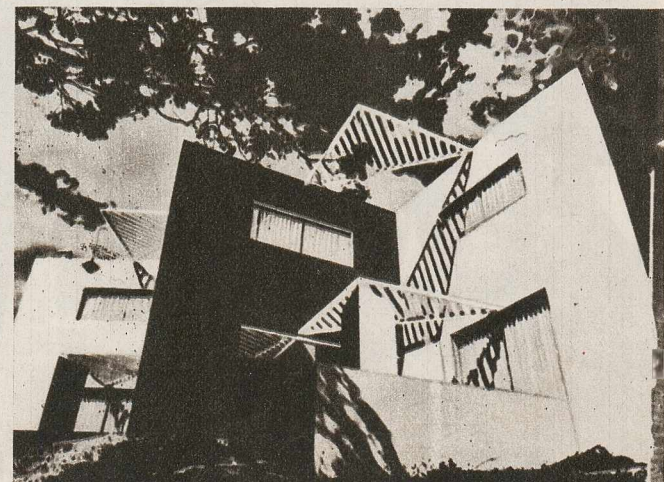

SALTUL MORTII? O mulțime de trecători s-au adunat deunăzi în fața unei clădiri înalte din Viena, urmărind cu groază saltul în gol al unui sinucigaș. Prezența salvatoare a pompierilor n-a scutit de emoție pe cei de jos. Până la urmă, însă, ei au aflat că totul nu era în fapt decât repetiția unei scene dintr-un nou film.

BUCURIA CASIERITELOR! — A fost pricinuită de un avocat danez, care a inventat o interesantă casetă de sortat monede. Nici că se poate un mijloc mai practic pentru reducerea timpului pe care casieritele de pretutindeni sînt silit să-l irosească zilnic, la închiderea magazinelor sau instituțiilor, pentru sortarea puzderiei de monede de diferite valori. Casetă cu șapte rafturi înlocuiește această muncă, clasând banii cu luteală uluitoare. Casieritelor nu le rămîne decît să cîntine caseta, asemenea unei site prin care se cerne mălai... În fotografie, inventatorul agitîndu-și caseta.

O „CAPODOPERĂ” CARE NU GĂSEȘTE CLIEŢI... Arhitectul australian Peter McIntyre este autorul acestei „case”, pe care a botezat-o Steaua. Din lipsă de clienți, a trebuit să se mulțumească să locuiască el singur în ea. Evident, în așteptarea consacrării...

E rolna vestitului roman al lui Flaubert „Doamna Bovary”, scris acum un veac, a inspirat de curind pe scenaristii francezi Jean Aureche și Pierre Bost. Filmul va fi regizat de Henri Verneuil, care se pare că o vizează pentru rolul principal pe Michele Morgan.

C opiii pierduți se întitulează un nou film al studiourilor cinematografice cehe, pe care-l realizează doi tineri regizori — Brdecka și Makov. Inspirindu-se dintr-o întâmplare adevărată, petrecută în timpul veacului al XVIII-lea, filmul denunță războiul și ororile lui.

R enumitul ghitarist argentinian Atahualpa Yupanquy, care a vizitat acum cîteva ani țara noastră, a compus muzica noului film argentinian „O inimă căută dragoste”, realizat de Roman Vinely Barrete după romanul „Corro bavo” al aceluiși Yupanquy.

A venturile captivante ale romanului lui Jules Verne, „În fața steagului” sînt transpuse pe ecran de regizorul ceh Karel Zeeman, în studiourile de la Gottwaldow. Filmul va fi unic în genul lui, deoarece Zeeman și-a propus utilizarea colectivă a marionetelor, desenelor animate și actorilor, îmbinînd posibilitățile variate ale acestor diferite procedee cinematografice.

N oul film al regizorului german Arthur Maria Rabesam, care a realizat „Căsnicia drului Danwitz”, se numește „Călărețul norocos” și este o mușcatoare satiră la adresa marilor burghezi din Germania occidentală. Echipa de actori cuprinde din nou pe colaboratorii din filmul precedent: Heidemarie Hatheyer, Eva Kotthaus și Paul Hub Schmidt.

U na din cele mai populare opere clasice coreene, „Legenda fortăreței Sa-Do”, a fost transpusă pe ecran de producătorii din R.P.D. Coreeană, care au păstrat cu fidelitate atît desfășurarea muzicală, cît și admirabilele dansuri tradiționale ale lucrării.

L a filmele biografice vine să se adauge încă unul, pe care îl va turna în Franța regizorul Jacques Becker și care va repovesti viața pictorului Amedeo Modigliani, italian de origine, dar a cărui creație e legată strîns de cartierul Montmartre din Paris. Filmul va fi intitulat „Cel din Montmartre” și în rolul lui Modigliani va putea fi văzut Gérard Philippe.

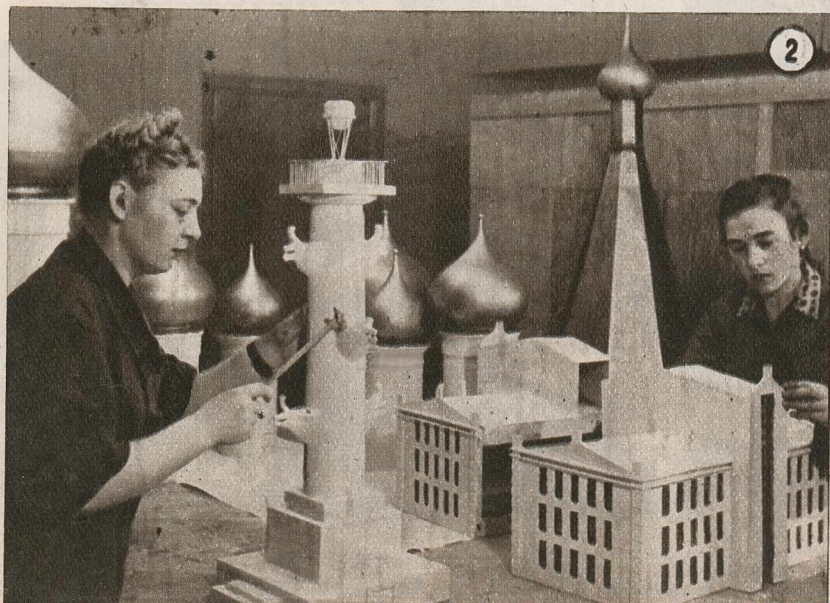
E un lucru știut: dintotdeauna spectatorul a încercat o atracție puternică spre lumea așa-zisă magică a filmului. Dintotdeauna a încercat să afle și să-și explice tainele

acestei miraculoase arte care prinde viață pe îngusta fâșie de celuloid ce se proiectează pe pătratul de pânză albă. Curiozitate nevinovată și legitimă. Dar cred că mulți au suferi o amară dezamăgire aflând că „misterele” acestor cinematografice ascund, de multe ori, o foarte prozaică și migăloasă — dar ingenioasă — muncă tehnică; că figura chipșului juneprim e mult corijată de machior și că, după câteva scene, ea

trebuie refăcută, intruocăldura reflectoarelor a topitur și simplu grima. Chiar cu riscul de a spulbera iluziile liceenilor naivi, ne-am hotărât să vă dezvăluim câteva din acele „taine” de loc taine, ale studiourilor cinematografice, și am ales pentru aceasta una din cele mai celebre case de filme din lume: „Mosfilmul”.

În lunile trecute exteriorul studioului îți putea

cinematografice

CREȘTI

sugera orice, numai lumea creatoare de ficțiuni artistice a cinematografiei, nu: o febrilă acțiune de ridicare a unor noi clădiri — lângă masiva clădire a „Mosfilmului” construită la începutul anului 1930 — utilizarea celor eliberate din schele cu utilaj ultra-modern (ziduri impermeabile la sunet, săli de proiecție, plafeane mobile, platouri uriașe) dau „Mosfilmului” aparența unei gigantice întreprinderi industriale. Din această complexă și uriașă „fabrică” modernă vor ieși, într-adevăr, produse din cele mai prețioase ale

muncii omenești: cele cîteva zeci de filme anuale, care vor fi apoi proiectate pe ecranele cine știe cărei metropole sau cătun din cine știe care continent.

Fotografiile corespondentului nostru moscovit A. Gubanov sînt — dacă vrei — atotputernicul „Sesam, deschide-te”, cu ajutorul căruia vom putea pătrunde în spatele ușilor pe care scrie categoricul „Intrarea strict oprită”. Să le privim deci, fără a fi nevoiți să pășim încetșor și să vorbim în șoapte.

1) Cit de ciudată e apariția beretului și a vestei de lucru, în mijlocul acestor rochii de epocă, coafuri cu pene, barbișoane și fracuri! În film,

insă, nu-ți veți putea vedea niciodată pe regizorul G. Roșal, pe care fotoreporterul l-a surprins într-una din intervențiile sale făcute pe parcursul filmării „Calvarului”; cel mult, îi veți citi numele pe generic.

2) Uluitoarea capacitate de sugestionare pe care o deține Kio pare a nu fi cu exclusivitate apanajul său. Aceste două femei cu atît de modestă înfățișare vă vor convinge că micile case de hîrtie și scindursile, că aceste cupole din carton aurit pe care le vedeți în fotografie sînt niște impresionante clădiri autentice din beton, cărămidă și fier. Firește, nu acum, cînd priviți indiscreta fotografie de față, luată în atelierul de machete și butaforie al „Mosfilmului”, ci cînd veți vedea pe ecran filmele „Cal-

varul” și „Afanasi Nikitin”. Filmate la distanța cuvenită, ele vă vor da iluzia cuvenită.

3) „... Iar valurile mării se sparg liniștite de mal, în timp ce briza adie răcoritor din larg”. Și în timp ce crainicul va rosti cuvintele de mai sus (sau, mă rog, altele, dacă acestea nu vi se par suficient de poetice), iar urechea dv. va prinde, într-adevăr, tălăzuirea mării, numai un spirit cu totul și cu totul prozaic își va putea imagina că, în realitate, zgomotul a fost produs în mai sus arătata... cadă de baie.

4) „Bălatul de gutapercă” — un titlu atrăgător de film, cu o muncă pregătitoare la fel de interesantă: pentru acest film, sculptorița R. Guseinova lucrează statuia pe care o vedeți în fotografie.

5) Acest costum aparținînd unei epoci de mult trecute are o vechime de... o jumătate de oră. Proaspăt adus din atelierele de croitorie ale studioului, el trece sub excizorul control al pictorului K. Efimov, cunoscut creator de costume.

Trebuie să încetăm a rosti al nostru „Sesam, deschide-te”, pentru că nu ne-ar ajunge paginile unei reviste întregi, dacă am oferi imagini din toate încăperile „Mosfilmului” și despre munca uriașei sale armate de lucrători, deținînd peste 100 de profesioni. Cîteva informații despre peliculele aflate în prezent pe platourile sale de filmare ar fi poate mai interesante.

Precum ați putut afla din fotografii, Grigori Roșal, cel mai în vîrstă regizor sovietic

(creator al remarcabilelor filme „Nopti la Petersburg”, „Mussorgski”, „Volnița”), lucrează în prezent la transpunerea cinematografică a trilogiei lui Alexei Tolstoi, „Calvarul”, un film amplu, în două serii. Interpreta rolului principal, tînăra actriță Rufina Nifontova, a debutat acum doi ani în „Volnița”, tot sub îndrumarea regizorală a lui Roșal, și se pare că realizează în „Calvarul” o creație deosebită, alături de partenerii ei Vladen Davidov și Nikolai Grițenko. Filmul acesta, evocînd și evenimentele din anii Marii Revoluții, face parte din seria de filme pe care „Mosfilmul” o închină aniversării celor 40 de ani de la Revoluția din Octombrie și dintre care cităm: filmul în culori „De la Februarie la Octombrie” în regia lui Mihail Romm, „Comunistul” (regizor Iuli Raismann), „Torentul de fier” (regizor Efim Dzigan).

În cele trei pavilioane noi ale „Mosfilmului”, cunoscutul regizor V. Petrov (realizator al filmelor „Petru I”, „Revizorul”, „Furtuna” și altele) dă viață unui vechi vis al său și anume ecranizării nuvelei lui Kuprin, „Duelul”.

Ținem a nu dezvălui chiar toate planurile și „tainele” „Mosfilmului”. Nu de alta, dar nu am mai lăsa nici o iluzie celor ce vor să creadă totuși în farmecul „magic” al culiselor cinematografiei, fără a înțelege că farmecul acesta constă doar într-o muncă pasionată, febrilă, creatoare, de neîntrerupte și chinuitoare căutări și oferind cu generozitate mari satisfacții

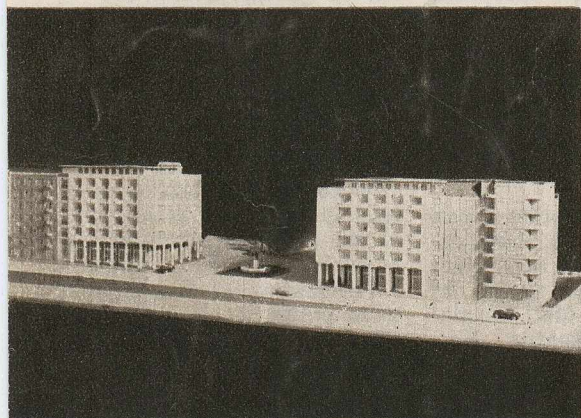

O delegație a Partidului republican al radicalilor și radical-socialiștilor din Franța, în frunte cu Edouard Daladier, vicepreședinte al partidului și președinte al grupului parlamentar al radical-socialiștilor, a întreprins recent o vizită în Uniunea Sovietică. În fotografie: delegația vizitând cabinetul de lucru al lui V. I. Lenin de la Kremlin.

La invitația Marii Adunări Naționale a R. P. R. a sosit într-o vizită de prietenie în țara noastră o delegație a Adunării Populare a R. P. Albaniei condusă de Pilo Peristeri, vicepreședinte al Prezidiului Adunării Populare a R. P. Albaniei, membru supleant al Biroului Politic al C. C. al Partidului Muncii din Albania, președintele Consiliului Central al Sindicatelor din Albania.

← La Budapesta, pe locul fostei case a regentului de pe Martirok-utja, dărmate în timpul războiului, se ridică în prezent o impunătoare construcție, care va cuprinde 64 de apartamente. În fotografie: macheta noii construcții.

fotocronica
FLAGARII

Poporul japonez, care a suferit cel mai mult de pe urma ucigașei arme atomice, se ridică cu tot mai multă vehemență împotriva proiectelor imperialiste de cucerire a unui măr mondial. În fotografie: asaltul de la una din recente demonstrații prin care populația japoneză cere interzicerea armelor atomice și a hidrogenului.

Biata trudă a ocupanților britanici din Cipru de a face să dispară inscripțiile anti-imperialiste de pe ziduri și șosele!... În fiecare dimineață li așteaptă asemenea „surprize” →

○ echipă mixtă sovieto-engleză, condusă de un specialist al televiziunii sovietice, turnează în prezent la Londra o serie de filme documentare ce urmează a fi prezentate spectatorilor sovietici. În fotografie: se filmează pe Moscow Road-Paddington.

← După o dezbateră de patru zile, tribunalul de la Kempten a dat la sfârșitul lui august sentința în procesul celor trei militari, considerați vinovați de moartea celor 15 recruți ai armatei germane. Adenauer, în cursul unei aplicații militare. Este vorba de locotenentul-norjor Sommer și sublocotenentul Schaffler și Juli Julitz a fost condamnat la 8 luni închisoare și suspendarea pedepsei iar Schaffler și Sommer au fost achitați.

Cu alte cuvinte, menii nu a primit nici pedeapsă... Atât valoare are viața a 15 tineri în publică lui Adenauer